

TĒVIŠKĒS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 41 (3316) 2013 OCTOBER - SPALIS 16 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina – \$2

Mažoji dauguma

Ir ką jūs mums padarysit – mes einame su dauguma, aiškina laisvai nusiteikęs jaunuolis, atsiliepdamas į vyresnio amžiaus veikėjo pastabas, kad per daug beždžionavimo...

ŠIA pastaba norėta priminti, kad jauni žmonės, dažnai per daug nesigilindami į reformas ar pokyčius bei tariamą modernizmą, bando iškart tapti kažkokiais naujoviškais žmonėmis, kurie mažiausiai gerbia nusistovėjusią tvarką, kritikuoja tradicijas, nesupranta pareiagingumo, atmeta gyvenimo kontrolę. Laisvė – ir mes darom, kas mums patinka, tampa vieninteliu kelrodžiu, dėl kurio reikia rimtai kovoti, arba, bent nekrepus dėmesio į nieką, eiti savuoju, nevaržomu keliu, kuris nebūtinai turi būti tas pats ar vienodas, nes įvairūs išmėginimai praturtina patirtį, o tai žmogų padaro vertingesnį, įdomesnį. Atrodo, tai įspūdinga, patrauklu ir derinasi su laisve. Bet ar tai daugumos balsas, tenka abejoti. Kad tai garsu ir šiaip taip nauja, nesunku matyti, bet kad tai skelbtų žmonijos daugumą – tikrai ne. Jokia statistika dar nėra skelbusi, kiek pasaulyje yra “laisvų” ir kiek “atsilikusių”, tradicijas ir įstatymus gerbiančių, nuosaikių žmonių. Šitaip sugrupuoti žmonių vargu ar būtų įmanoma, nes absoliučiai “laisvų” ir absoliučiai “atsilikusių” negali būti, kai žmogus paprastai pasirenka ką iš ko imti, gauti, ką iškeisti, ką palikti ar išmesti. Pagal reikalus dažnai pasirenkama ir iš vienos, ir iš kitos pusės. Tuo būdu kiekvienas yra su priemaisomis. Todėl tiek vieniems, tiek ir kitiems kalbėti visų vardu nebūtų tikslu. O tai darant prasilenkiama su tiesa. Čia paminėtas jaunuolio ėjimas su “dauguma” tėra niekuo nepagrįstas prasimanymas.

ŽINOMA, užėmus vienokią ar kitokią poziciją norisi ją vertinti, rodyti jos reikšmę oponentams. Labiau negu “daugumos” pabrėžimas tikėtinas užsispyrimas laikytis kitoniškumo, nes kaip tik tai atkreipia didesnę dėmesį. Organizuojamos net eitynės, kurių dalyviai demonstruoja savo skirtingą aprangą ar elgesį, rodo tarp jų žygiuojančius valdžios pareigūnus, atseit pritariančius sąjūdžiui. Ir taip viskas pučiama į didelius kiekius, kad atrodytų, jog pasaulis tikrai radikaliai keičiasi. Techninė ir greita pažanga verčia žmogų prisitaikyti prie naujų priemonių tikslams siekti. Tačiau tai nereiškia, kad pats žmogus iš esmės keičiasi. Kai kurių savybių galima ir nerodyti, slopinti, jeigu tai ne pagal madą. Tai sudaro apytuštes vietas, į kurias bandoma ką nors įdėti. Ieškojimas iškelti problemą. Susikryžiuojimai ir bevaisės rungtys atsiranda tada, kai beieškant naujoviškumo užsispiriama naikinti beveik visa, kas buvo, kas egzistuoja, kas jau seniai įsišakniję. Kai kuriems naikinimo banga užteli net absurdiška išvada, kad nieko nėra, išskyrus tai, ką matai, gali paliesti, apčiuopti. Tai jau nudardėjimas į siaurą egoistinį materializmą, savo “kiemo” filosofiją. O žmonių dalinimas į laisvą “daugumą” ir “atsilikėlių” mažumą nemaža dalimi kyla iš pažiūrų į Tikėjimą, nes tikintieji dalintojams labiausiai atsilikę. Nemažai laiko praleidžiama besiginčyjant dėl pavadinimų ir įvairiausių išorinių ženklų, taškomės vandenynų paviršiuje, vengdami gelmių, kurios dažnam neįdomios. Tačiau nereiškia, kad jų nėra. ČS

Pasidalinkime gėrybėmis...

Dail. Jonas Rimša

Vorkutos mirties geležinkeliu

P. SAUDARGAS

Praėjusios vasaros pabaigoje Lietuvos ekspedicija, kurią sudarė Paulius Saudargas (vadovas), Jonas Survila, Justinas Urbanavičius, Laurynas Kasčiūnas, Vytautas Keršanskas, Vaida Stundyte, Raminta Žūsinaitė ir Roberta Firavičiūtė, lankė buvusių Vorkutos, Intos, Abezės lagerių vietas, pagerbė ir sutvarkė lageriuose žuvusiųjų kapines. Siūlome Seimo nario Pauliaus Saudargo išpūdžius iš ekspedicijos “Vorkuta ‘13”, skirtos Vorkutos politinių kalinių sukilimo 60-mečiui atminti.

Du-dunkst, du-dunkst, du-dunkst – lyg per negyvėlių kaulus niūriai dunksi vagonas. Prispaudžiu ausį prie gulto ir po savim girdžiu, kaip ratas kimiai skaičiuoja kaukoles: du-dunkst, du-dunkst, du-dunkst... “Čia po kiekvienu pabėgiu guli po žuvusį kalinį, – niūriai pastebi mus sutikęs Abezės gyventojas, – o jų čia milijonai”.

Sovietiniai Gulago architektai puikiai išmanė, kaip vienu šūviu nušauti du zukių: įsisavinti Pečioros baseino turtus (anglį, naftą, dujas, kitas naudingąsias iškasenas) bei metodiškai į kapus nuvaryti milijonus daugelio tautų politinių kalinių bei karo belaisvių. Šis nuo likusio pasaulio slėptas košmaras buvo pristatomas lyg ambicinga romantiška istorija. Sukurta sovietinė legenda, kad neva komių medžiotojas radęs upe lyje keistus degančius akmenis ir nusiuntęs juos pačiam V. Leninui, o išvalgiausias imperijos protas iš karto sumetė, ką reikia daryti.

Iš tiesų apie poliarinius anglies lobius jau žinota carų laikais, bet net Rusijos carai nebuvo tokie beatodairiškai akli jų įsisavinimo kainai. Anglies gavyba arkties sąlygomis bei to meto priemonėmis ir jos transportavimas iš atokaus regiono būtų pareikalavę per daug žmonių gyvybių. Tik ne sovietams... Jų žiauriai de-

magogijai ribų nebuvo: “atkaklus darbas – kelias į laisvę” tikino lagerio šūkis. O atkakliai dirbdami nežmoniškame šaltyje ar darganoje, be spec. drabužių, išsekę nuo bado ir ligų nuteistieji privalėjo užsiimti ir filosofine saviugda – “lagerio bausmė – kelias į radikalų socialinį atgimimą” – pakiliai skelbė kitas lagerio plakatas.

Šiems apmąstymams nuteistieji turėdavo kelis mėnesius, po jų bet koks egzistencializmas virsdavo trapia egzistencija tarp čia ir anapus, ir jei neįvykdavo stebuklas, jo dienos buvo suskaičiuotos. Traumos, išsekimas, ar lagerio ligos: cinga, pelagra, skorbutas, dizinterija palauždavo tuos, kurie išvengdavo žiaurių prižiūrėtojų kulkos. Išskirtinės sveikatos ir sėkmingai susiklosčius aplinkybėms gal tik kas dešimtas laimingasis ištvėrė iki režimo sušvelnėjimo ir grįžo ar liko ten, kad ir kaip, bet Gyventi.

Nukelta į 5-tą psl.

Šiame numeryje

Vorkutos mirties geležinkeliu – 1,5 psl.

Lietuvos kankinių atlydai – 2 psl.

Energetinis solidarumas Europoje – 3 psl.

Gyvenimo ir kūrybos pėdsakais – 4 psl.

Mokytojų rudens konferencija – 7 psl.

Kovoje už tautos dvasinį atgimimą – 8,9 psl.

“Labdaros” slaugos namams reikalinga parama – 10,11 psl.

Lietuvos kankinių atleidai – sukaktuvinė šventė

Nors paskutinis rugsėjo sekmadienis ir buvo apsiniaukęs, bet malonus, švelniu vėjeliu gaivinantis visus besirenkančius Lietuvos kankinių šventovėn švęsti šios parapijos 85 metų gyvavimo sukaktį. Rinkosi tie, kurie šios parapijos kūrimosi jau nebuvo matę, nes visi kūrėjai jau iškeliavę amžinybėn, tik daugelio jų kūnai ilsisi čia netoliese Šv. Jono lietuvių kapinėse.

Šventėn suvažiavo apylinkės lietuviai kunigai ir, muz. Darijaus Špakausko vadovaujamam parapijos chorui giedant, visi žengė prie altoriaus. Pagarbinę Švenčiausiąjį Sakramentą ir Juo nešini, visi kunigai su tikinčiaisiais, vedini kryžiaus, Lietuvos bei įvairių organizacijų bei parapijos vėliavų, iškilmingoje procesijoje keliavo kapinių koplyčion, kurioje dabar yra įrengta lenta visiems mirusiems lietuviams kunigams, kurie bet kada yra darbavęsi tarp Kanados lietuvių. Šia proga lentoje buvo pritvirtintas įrašas ir paskutinio mirusio mūsų kunigo – prel. dr. Prano Gaidos. Buvo trumpai pasimelsta už visus mirusius kunigus.

Po palaiminimo Švenčiausiuoju, procesija grįžo šventovėn ir prasidėjo Mišios, kurioms vadovavo parapijos klebonas kun. Vytautas Staškevičius, o jam asistavo diak. dr. Kazimieras Ambrozaitis. Mišiose koncelebravo Prisikėlimo parapijos klebonas kun. Jonas Šileika, OFM, Hamiltono Aušros Vartų klebonas kun. Aurimas Rudinskas, OP, kun. Augustinas Simanavičius, OFM, kun. Nerijus Šmerauskas ir prel. Jonas Staškevičius. Mišių skaitinius skaitė Joana Ažubalytė ir Aldona Remesat, o Evangeliją – diak. K. Ambrozaitis. Šventei skirtą pamokslą pasakė parapijos klebonas, prisimindamas Lietuvos kankinius, šios parapijos praeitį, prel. Gaidos asmenį ir jo didelį įnašą ir plačiai lietuvių visuomenei, ir mūsų parapijai. Visuotines maldas bei aukojimu skirtus žodžius skaitė Janina Dzemionienė. Mišiose ir toliau

skambėjo parapijos choro giesmės, o pamaldos buvo užbaigtos Lietuvos himnu ir *Marija, Marija* giesme.

Po Mišių dalyviai rinkosi

žytė Liepa Špakauskaitė, paskambindama pianinu 3 kūrinėlius: *Eskizą*, *“Bitute pilkoji”* ir *Suktinį*.

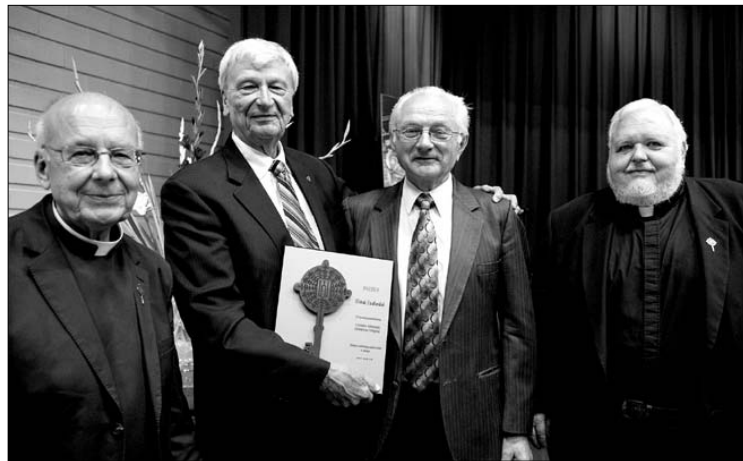
Toliau apie a.a. prel. dr.

brangus Dievas, tėvynė Lietuva ir nesudarkytas lietuviškasis žodis. Jai kalbant, buvo rodomos ekrane nuotraukos skaidrės iš prel. Gaidos gyvenimo Kanadoje. Po paskaitos Vaiva Dzemionaitė paskambino ir kartu padainavo a.a. prel. Gaidos atminimui dainą *Viešpaties lelija*, kurios muzika ir žodžiai yra Gintarės Jautkaitės.

Vyko padėkojimai. Anapilio sodybos pirmininkas Rimas Paulionis dėkojo Antanui Matulaičiui už ilgametį įnašą Anapilio sodybos įvairiose pareigose, o ypač administravime sodybos pastatų ir Šv. Jono lietuvių kapinių. Jam ir jo žmonai buvo įteiktos dovanėlės. Paskui klebonas padėkojo Rimui Paulionui už 15 metų vadovavimą parapijos Tarybai ir kartu su naujuoju Tarybos pirmininku V. Pečiuliu jam įteikė dovaną. Galiausiai scenoje pasirodė Lilijos Turūtaitės vadovaujama *“Daina”*, gražiai ir nuotaikingai, su poetiškais Laimutės Šimukėnienės įvadais, padainuodama 5 dainas: Vytauto Šiškausko *Lietuva – mano kaimas*, Lilijos Turūtaitės ir Gražinos Stauskienės *Gyvenimo upė*,

prieš vakarienę sukalbėjo kun. Nerijus Šmerauskas; visi gardžiavosi skoningai paruoštais Janinos Gurklienos valgiais, kuriuos prie stalų nešiojo jauni ir žvalūs parapijiečiai.

Baigiant vakarienę, Dalia Ažubalienė dar kartą padėkojo visiems, o ypatingai kaimo kapelai, Viktorui Remesat ir Darijui Špakauskui už programos įgarsinimą, Suvalkų krašto lietuvių išeivijos sambūriui už įgarsinimo aparatūrą, Kęstui Poškui už fotografavimą, Joanai Ažubalytei ir Andriui Rimkui už skaidrių paruošimą ir pristatymą. Paskutinį padėkos žodį tarė klebonas kun. Vytautas Staškevičius. Savo žodyje jis paminėjo parapijos dvasinę statistiką per 85 metus. Pasidžiaugė naujai paskirtu pagalbininku kun. Nerijumi ir padėkojo visiems, kurie savo darbais bei aukomis padeda parapijai. Išskirtinai padėkojo adv. Algiiui Pacevičiui, statybininkui Alvydui Grigučiui už jų pagalbą per paskutiniuosius metus. Taip pat dėkojo šeimininkei J. Gurklienei ir parapijos tarybai už paruošimą šios šventės. Galiausiai dėkojo visiems at-

Iš d. parapijos klebonas kun. Vytautas Staškevičius, naujasis parapijos tarybos pirm. Vytautas Pečiulis, buvęs ilgametis pirm. Rimas Paulionis, prel. Jonas Staškevičius

Anapilio sodybos pagrindinė salėn ir buvo pasitikti linksma muzika kaimo kapelos, kurios vadovė yra Dana Biskienė, o nariai – Juozas Balaišis, dr. Kazimieras Jonušonis ir Pranas Vilkelis. Vaišes pradėjo parapijos tarybos pirmininkas Vytautas Pečiulis, visus linksmam pasveikindamas ir pakviestas administracinės sekcijos pirmininkę Dalią Ažubalienę vesti vakaro programą. Ji pirmiausia pasveikino visus garbės svečius ir pristatė dalį parapijos istorijos, o tada išvardino visus per praeitus metus mirusius parapijiečius ir paprašė juos pagerbti tylos minute.

Buvo pakviestas žodį tarti Lietuvos ambasados Kanadoje įgaliotinis ministeris Jonas Skardinskas, kuris taip pat perskaitė ir Lietuvos ambasadoriaus Kanadoje Vytauto Žalio sveikinimą. Paskui buvo perskaitytas sveikinimas iš Prisikėlimo parapijos, po to pakviestas save prisistatyti naujasis šios parapijos kunigas – Nerijus Šmerauskas. Jis labai kukliai pristatė save ir savo žodžiais parodė, jog supranta mūsų aplinką, visus mus atjaučia ir gerbia visa, kas mums yra brangu. Jam kuklią dovanėlę įteikė parapijos Tarybos pirmininkas V. Pečiulis. Muzikinį intarpą atliko dabar jau 5 metų mūsų ma-

Antanas ir Birutė Matulaičiai

Po palaiminimo Švenčiausiuoju kapinių koplyčioje, procesija grįžta Lietuvos kankinių šventovėn Mišioms

Praną Gaidą kalbėjo *Tėviškės žiburių* redaktorė Ramūnė Jonaitienė. Ji nupiešė jo paveikslą kaip kunigo, rašytojo ir žurnalisto, kuriam buvo

Stasės Neprinskienės ir Stasio Liupkevičiaus *Į gimtinę*, Janinos Žemaičiūnienės ir Stasio Liupkevičiaus *Prie obelėlės*, o pabaigai – *Ištikimybė*. Malda

silankiusiems, kurie savo dalyvavimu pagerbė Lietuvos kankinius ir a.a. prel. Praną Gaidą.

Dalyvis

(Ntrs. K. Poškaus)

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 275-4364 • E-mail: tevzib@rogers.com
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija “Žiburiai”

Redaguoja: R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, red. pav. S. Katkauskaitė, techninė red. V. Tumosienė. **Administratorė** A. Trussow. Rankraščiai taisyti redakcijos nuožūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

METINĖ PRENUMERATA: \$85 – reguliari (paprastu paštu); \$135 – reg. (1 klasės paštu); \$105 – rėmėjo (paprastu paštu); \$155 – rėmėjo (1 klasės paštu). Oro paštu į užjūrius – \$185, paprastu paštu – \$105 (Kan. dol.); JAV: \$105 – reguliari; \$125 – rėmėjo; \$165 – 1 klasės paštu. JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news. We acknowledge the financial support of the Government of Canada through the Canada Periodical Fund of the Department of Canadian Heritage.

Canada
VERIFIED
CIRCULATION
2010

Vilniuje Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė atidaro Europos inžinerinės pramonės technologijų platformos konferenciją „Horizontas 2020 ir ateities gamyba“. Tai – Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai renginys, globojamas prezidentės. Konferencijoje dalyvauja apie 450 dalyvių iš ES ir kitų šalių: stambaus verslo ir pagrindinių Europos inžinerinės pramonės verslo draugijų vadovai, Europos universitetų ir mokslų įstaigų atstovai

Energetinis solidarumas Europoje

D. KREIVYS

Tebebūdami Sovietų Sąjungos laikų energetikos sistemos dalis, su kontinentine Europa neturime nei elektros energijos, nei dujų jungčių. Uždarę Ignalinos atominę elektrinę netekome ir nuosavų elektros energijos gamybos pajėgumų. Todėl šiandien Lietuva, kaip ir kitos dvi Baltijos valstybės, didžiąja dalimi yra priklausoma nuo vieno energijos išteklių tiekėjo.

Todėl sprendama energetinės priklausomybės problemą Lietuva bando atsakyti į du klausimus. Pirmasis iš jų – kaip užsitikrinti saugų energijos išteklių tiekimą. Antrasis klausimas – kaip monopolijų dominuojamame energetikos sektoriuje įvesti laisvosios rinkos taisykles. Dar tik besiformuojanti bendra ES energetikos politika mūsų šaliai jau pasiūlė instrumentus, kurie tapo Lietuvos energetinio laisvėjimo pagrindu.

Minėtieji ES instrumentai gali būti išskirti į dvi atskiras, bet viena kitą papildančias dimensijas: teisinių bei institucinių rinkos mechanizmų sukūrimą (verta pabrėžti mūsų valstybės pažangą šioje srityje) ir fizinę energetinės infrastruktūros plėtrą. Iš tiesų – į savo teisės aktus perkėlę ir pradėję įgyvendinti III ES energetikos paketą tapome savotiškais Europos energetikos politikos pirmeiviais. Lietuvoje III ES energetikos paketas įsigaliojo 2011 m. pavasarį.

Paprastai tariant, III ES paketo tikslas yra sukurti bendrą ES elektros energijos ir gamtinių dujų rinką. Minėtame dokumente numatyta priemonė atskirti energijos tiekimo ir perdavimo veiklas tapo veiksmingiausiu metodu kovojant su mūsų šalyje įsigalėjusiomis energetinėmis mo-

nopolijomis. Kitais metais su eis dešimtmetis nuo tos dienos, kai išpildėme savo geopolitinę svajonę – tapome visateisiais Europos Sąjungos (ES) nariais. Tą netiesiogiai pripažįsta ir Rusijos dujų monopolininko „Gazprom“ veiksmai. Rusijos dujininkai nuo pat III ES energetikos paketo įgyvendinimo Lietuvoje pradžios darė juntamą spaudimą mūsų valstybei. Taip buvo siekiama priversti Lietuvą jei ne atsisakyti, tai bent jau pristabdyti mūsų valstybės planus išskaidyti dujų sektoriaus monopoliją. Tad visai ne atsitiktinumas, jog pastaruoju metu girdime apie derybose dėl dujų kainų Lietuvos Vyriausybei keliamus reikalavimus atidėti galutinius nuosavybės atskyrimo terminus.

Visą ES III energetikos paketo įgyvendinimo laikotarpį Lietuvą nuosavybės atskyrimo klausimais nuolat konsultavo Europos Komisija (EK). Mūsų šalies pageidavimu EK atstovai neretai dalyvavo ir Lietuvos Vyriausybės bei „Gazprom“ pokalbiuose. Ankstesnės Vyriausybės pasirinktas trišalis diskusijų formatas laikytinas mūsų valstybės pergale. Mat žinodamas, jog Lietuva tiesiogiai su EK derina veiksmus dėl III paketo įgyvendinimo, „Gazprom“ nesiryžo iki galo priešintis ES rinkos reguliacinių mechanizmų įdiegimui. Tokiu būdu pavyko sutarti dėl galutinio nuosavybės atskyrimo termino – 2014-ųjų metų.

Kurdama rinkos sąlygas šalies viduje Lietuva kartu aktyviai įgyvendina ir atskirų ES valstybių energetikos infrastruktūros sujungimo projektus. Esame atsakingi ne tik už savo, bet ir savo kaimynų – Lenkijos, Latvijos, Estijos – integraciją į bendrą ES energetikos rinką. Šioje srityje būtina pabrėžti ES infrastruktū-

tūros tinklų priemonės, bendro intereso projektų ir Baltijos energijos rinkos jungčių plano (BEMIP) svarbą. Šios priemonės leidžia tikėtis, jog ES tikslas iki 2020 m. Europos Sąjungos ribose panaikinti vadinamąsias „energetines salas“ yra gana realus.

Būtent BEMIP dėka Lietuvoje pradėtos Baltijos ir Skandinavijos elektros energijos rinkas sujungiančios „NordBalt“ bei Baltijos šalių ir Lenkijos elektros rinką sujungiančios „LitPolLink“ jungčių statybos. Prisidėdama prie tolesnės regioninės ES energijos rinkos plėtros Lietuva pasiryžo įgyvendinti dar kelis ypatingos reikšmės energetikos projektus.

ES bendrojo intereso projektų sąrašė įrašytas Baltijos šalių elektros energijos sistemos prijungimas prie ES elektros perdavimo sistemos yra vienas svarbiausių tokių projektų. Planuojamas sinchroninis Lietuvos, Latvijos ir Estijos elektros energijos sistemos įjungimas į ENTSO-E pagaliau išspręs Baltijos valstybių priklausomybės nuo Rusijos ir Baltarusijos elektros energijos sistemų problemą.

Glaudesnis ES šalių bendradarbiavimas energetikos srityje kloja pamatus konkurencingai ir veržliai Europai. Kurdama bendrą energetikos rinką ES turi sekti geriausiais pavyzdžiais. Ne paslaptis, kad Jungtinėse Amerikos Valstijose dujų kaina 3, o elektros – 2 kartus mažesnė nei Europoje. Amerikiečiams tai leidžia kurti naujas ir geriau mokamas darbo vietas bei įgyti konkurencinį pranašumą pasaulinėse rinkose. Todėl ES turi nesustoti ryžtingai ir solidarčiai kurdama bendrąją energetikos politiką. Nemaža dalis darbų jau padaryta, ir Lietuva yra puikus to pavyzdys.

(Ištrauka iš TSŽ, nr. 34)

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Skalūnų dujų nebeieškos

Lietuvos parlamentariai prieštarai vertino JAV energetikos bendrovės „Chevron“ sprendimą dėl mokesčių ir teisinės bazės pasikeitimų trauktis iš skalūnų dujų žvalgybos ir gavybos konkurso vakarų Lietuvoje. Ekonomikos komiteto narys konservatorius Dainius Kreivys teigė, kad „Chevron“ sprendimą atsisakyti skalūnų žvalgybos Lietuvoje galėjo paskatinti nestabili šio verslo aplinka šalyje.

„Chevron“ sprendimą galėjo paskatinti ir delsimas patvirtinti JAV bendrovę skalūnų dujų žvalgybos ir gavybos konkurso nugalėtoja. „Chevron“ atsisakyti skalūnų žvalgybos galėjo gavusi pradinius duomenis, jog Lietuvoje nėra skalūnų dujų, o tik skalūnų nafta. Sprendimui įtakos turėjo ir neigiama gyventojų pozicija.

„Chevron“ spalio 8 d. pareiškė pasitraukianti iš skalūnų dujų žvalgybos konkurso dėl reikšmingų pokyčių Lietuvos mokesčių, teisinėje ir

reguliavimo aplinkoje. Bendrovės pranešime spaudai teigiama, kad pokyčiai turėjo įtakos svarstant galimas investicijas komercinius ir projekto vystymo požiūrius, ir bendrovė nusprendė sutelkti dėmesį į jau padarytas investicijas Rietavo licenciniame plote.

Aplinkos ministerija po daugiau nei pusmetį trukusių politikų, mokslininkų ir vietos bendruomenių diskusijų rugsėjo viduryje rekomendavo vyriausybei paskelbti „Chevron“ skalūnų dujų žvalgybos ir gavybos konkurso nugalėtoja. JAV bendrovė buvo vienintelė konkurso dalyvė.

Skelbta, kad „Chevron“ 1,800 kvadratinė metrų Šilutės-Tauragės plote turės investuoti ne mažiau nei 80 mln. litų. Birželi „Chevron“ jau pradėjo naftos žvalgymo darbus prie Stemplių kaimo Šilutės rajone – tai buvo daroma per naftos bendrovę „LL investicijos“, kurios 50% akcijų valdo JAV bendrovė.

Baigiasi blokada

Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas nurodė Federacinei muitinės tarnybai nuo spalio 10 d. atšaukti sugriežtintą muitinės kontrolę Rusijos ir Lietuvos pasienyje ir pradėti darbą planiniu režimu, pranešė Rusijos muitinės tarnyba. Atseit Lietuvos vežėjų ir importuotojų įvykdymų muitinės taisyklių pažeidimų skaičius sumažėjo ir dabar neviršija vidutinių statistinių rodiklių. Rusija Lietuvos krovinių kontrolę pasienyje sugriežtino rugsėjo 11-ąją. Rusijos vartotojų teisių apsaugos tarnyba „Rospotrebnadzor“ spalio 7 d. pranešė davusi nurodymą muitinei neįleisti pieno gaminių iš Lietuvos, dėl neva susilpnėjusios pieno produktų kokybės priežiūros Lietuvoje. Rusijoje beveik mėnesį tęsėsi sugriežtinta Lietuvos vežėjų patikra, sunkežimiai buvo nukreipia-

mi tiek vidinėse, tiek išorinėse muitinėse detaliam patikrinimui. Apribojimai sumažino vežėjų pajamas, be to, prarasta nemenka rinkos dalis. Kai kurių įmonių apyvartos sumažėjo 40%. Vežėjai skaičiavo, kad per maždaug 2 savaites galėjo patirti apie 10 mln. eurų nuostolių.

Europos komisija spalio 7 d. pareiškė pasitikinti Lietuvos pieno produktų saugumu, pabrėžė, kad ES maisto produktų saugumo sistema užtikrina vartotojų apsaugą.

Rusija lietuviško pieno importą galėjo apriboti dėl politinių priežasčių, artėjant Europos sąjungos (ES) Rytų partnerystės viršūnių susitikimui Vilniuje.

Lietuviškų pieno produktų eksportas į Rusiją šių metų sausio-liepos mėnesiais sudarė 33.7%, į ES – 58.9% viso šių produktų eksporto.

Sustabdytos laidos

Lietuvos radijo ir televizijos komisija spalio 9 d. nusprendė stabdyti per „Pirmąją Baltijos kanalą“ rodomas Rusijoje rengtas laidas. Toks sprendimas priimtas po melagingos propagandinės laidos apie 1991 metų sausio 13-osios sovietų agresiją, sakė komisijos vadovas Edmundas Vaitiekūnas.

Bus stabdomos tik tos laidos toje programoje, kurios buvo ruoštos trečiųjų šalių, t.y. Rusijoje. Kalbama apie

„Pervyj Baltijskij“ kanalą, nes tai sudaro maždaug apie 70% programos tame kanale.

Melagingi faktai apie 1991 metų sausį įvykdytą sovietų agresiją paskelbti spalio 4 d. propagandinėje laidoje „Žmogus ir įstatymas“.

Laidoje buvo pokalbis su Vilniaus televizijos bokštą šturmavusios grupės „Alfa“ tuometiniu vadu Michailu Golovatovu ir kitais pašnekovais, kurie neigė buvus kariškių ataką.

Pagal BNS žinias parengė R. Jonaitienė

ALINA ŠALAVĖJENĖ,
Šiaulių universiteto
bibliotekos vyresnioji
bibliotekininkė

Gyvenimo ir kūrybos pėdsakais

Šiaulių universiteto bibliotekoje prisimintas Olegas Truchanas

“Žmogus ir gamta yra neatsiejama visuma”, – šiuos Olego Truchano žodžius jau daug kartų tarė Lietuvos ir Australijos gamtosaugininkai, fotografai, keliautojai, buiriuotojai. Šie žodžiai, kaip renginio moto, nuskambėjo rugsėjo 23 d. Šiaulių universiteto bibliotekoje minint šiauliečio, gamtos mylėtojo ir saugotojo Olego Truchano gimimo 90-metį.

Olegas Truchanas (1923-1972) labiau buvo žinomas Australijoje bei Tasmanijoje negu Lietuvoje. Tik šiauliečio kraštotyrininko, keliautojo, fotografo Jono Nekrašius bei jo idėjas palaikančiųjų dėka XXI š. pradžioje Šiauliuose vėl buvo prisiminta ši asmenybė. O. Truchano atminimą pagerbė poetai Jonas Ivanauskas, Vaclovas Bražas, Jaunius Kulnys, skirdami jam eiles, dailininkas Vaidotas Janulis 2011 m. sukūręs knyžėnklį. 2001 m. Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje vyko prisiminimų vakaras, kuriame dalyvavo Olego žmona Melva Truchanas ir dukra Anita. 2002 m. Chaimo Frenkelio viloje, Šiauliuose buvo surengta fotografijų paroda “Olego Truchano gyvenimo ir kūrybos pėdsakais”.

Nuo 2002 m. Rėkyvos ežere pradėtos rengti buriavimo regatos Olego Truchano taurei laimėti. Fotografijų ir jų reprodukcijų parodos 2003 m. buvo atidarytos Šiaulių fotografijos muziejuje, P. Višinskio viešojoje bibliotekoje, Šiaulių miesto Juliaus Janonio gimnazijoje. 2006 m. Rėkyvos gyvenvietėje atidengtas tautodailininko Zenono Lažinsko koplytstulpis, skirtas O. Truchanui. 2007 m. Šiaulių mieste atsirado gatvė, pavadinta Olego Truchano vardu. Nuo 2008 m. Šiaulių J. Janonio gimnazijoje vyksta konferencijos, skirtos garsiajam keliautojui, fotografui ir gamtosaugininkui. Tais pačiais 2008 m. šioje mokymo įstaigoje buvo įrengtas geografijos ka-

binetas, kuriam suteiktas Olego Truchano vardas – pirmoji vardinė šios gimnazijos klasė. Šiauliečiams, besidomintiems savo krašto praeitimi, gimnazistams, Šiaulių universiteto studentams bei dėstytojams ne kartą buvo pristatyti filmai apie O. Truchaną bei Australijos gamtą: *The Spirit of Olegas (Olego dvasia)*, *Wildness (Neiširtas kraštas)*.

Per paskutinį dešimtmetį buvo išleista informacinių, reklaminių leidinių bei suvenyrų, garsinančių O. Truchano vardą. Jono Nekrašius iniciatyva vyko dvi ekspedici-

Olegas Truchanas
(1923-1972)

Fotografijų paroda “Olego Truchano gyvenimo ir kūrybos pėdsakais”

jos O. Truchano keliais: Bavarijoje bei Saksonijos Šveicarijoje (2005 m.) ir Australijoje bei Tasmanijoje (2008 m.). P. Višinskio bibliotekoje Olego Truchano vardo fonde, Šiaulių J. Janonio gimnazijoje sukaupta daug medžiagos

apie šį šiaulietį.

Labai daug informacijos surinko ir Jonas Nekrašius po to, kai 1999 m. susipažino su albumu *The World of Olegas Truchanas (Olego Truchano pasaulis)*, išleistu 1975 m. Tasmanijoje. “Taip palaipsniui

subrendo mintis parašyti knygą ir papasakoti Lietuvos žmonėms apie mums dar mažai žinomą žmogų Olegą Truchaną, kuris Australijoje tapo legenda”, – prisipažįsta J. Nekrašius knygos *Olegas Truchanas – Lietuvos ir Australijos legenda* išangoje. Šis leidinys pasirodė 2011 m. ir Šiaulių universiteto bibliotekoje buvo pristatytas miesto visuomenei. Knygoje pasakojama ne tik apie O. Truchano šeimos istoriją bei likimą, bet nuosekliai ir kruopščiai pristatomi senieji Šiauliai, mokyklos, kuriose mokėsi Olegas, bei Lietuvos buriavimo istorija, pateikiami O. Truchano amžininkų ir artimų žmonių prisiminimai, cituojami jų laišakai. Knygos puslapius puošia daug fotografijų – O. Truchano gyvenimo ir atminimo įamžinimo liudininkų.

Antrąjį kartą Olego Truchano dvasia akademinę miesto įstaigą – Šiaulių universiteto biblioteką – aplankė šių metų rugsėjį. Jonas Nekrašius pasiūlė čia minėti 1944 m. iš Lietuvos priversto pasitraukti O. Truchano 90-metį. Bibliotekos erdvėse buvo parngtos ir visuomenei pristatytos trys parodos (visoms rodimis pateikė J. Nekrašius).

Pirmoji – *Aušrininko dr. Jono Šliūpo archyve* (Retų spaudinių skaitykloje) – “Gamtosaugininkas, keliauninkas ir fotografas Olegas Truchanas (1923-1972)”. Šią parodą sudarė keturios dalys: nuotraukų reprodukcijos, liudijančios kai kurias O. Truchano bei jo šeimos gyvenimo akimirkas, paties Olego nuotraukų reprodukcijos, rodimai, menantys apie garsiojo keliautojo atminimo įamžinimą bei apie dvi ekspedicijas O. Truchano gyvenimo keliais (2005 ir 2008 m.) pasakojantys leidiniai ir suvenyrai. Iš bibliotekoje saugomo *Dizainerio Viliaus Purono knygų fondo* buvo rodoma knyga (vienintelis ne J. Nekrašius

rodinys), kurioje išlikęs Olego sesers Ninos Truchanaitės autografas. Po renginio Vytautas Šliūpas iš Kalifornijos *Aušrininko dr. Jono Šliūpo archyvui* atsiuntė dovaną – albumą *The World of Olegas Truchanas*.

Antroji paroda papuošė bibliotekos antrojo aukšto koridorių, o trečioji pasitiko renginio dalyvius bei svečius prie konferencijų salės. Jose (bendru pavadinimu “Olego Truchano gyvenimo ir kūrybos keliais”) buvo pristatytos O. Truchano Australijos bei Tasmanijos gamtos vaizdų nuotraukų reprodukcijos ir J. Nekrašius nuotraukos iš ekspedicijų Vokietijoje bei Australijoje. Parodas pristatė jų iniciatorius – keliaujantis fotografas – Jonas Nekrašius bei jam talkinusi bibliotekininkė Alina Šalavėjienė.

Konferencijų salėje buvo demonstruojami filmai *Olego Truchano gyvenimo ir veiklos pėdsakai Šiauliuose ir Bavarijoje, Neiširtas kraštas* bei *Ekspedicija po Australiją ir Tasmaniją*. Savo prisiminimais, išpūdziais dalinosi renginio vedėjas Jonas Nekrašius, dailininkas Vaidotas Janulis, keliautojai Boleslovas Vengrys ir Algimantas Černiauskas, O. Truchano bendraamžis buriuotojas Steponas Ventas, eilėraščius, skirtus Olegui Truchanui, skaitė Šiaulių krašto poetas Jaunius Kulnys. J. Nekrašius renginio metu pateikė staigmeną Šiaulių universiteto bibliotekai dovanodamas 2005 m. ekspedicijos antspaudo klišę bei 2008 m. ekspedicijos antspaudą.

Tai tikrai ne paskutinis renginys Šiauliuose, kuriuo buvo pagerbtas gamtosaugininko, keliautojo, fotografo Olego Truchano prisiminimas. Medžiaga apie jį toliau bus renkama Šiaulių J. Janonio gimnazijoje, miesto bibliotekose, asmeniniame J. Nekrašius archyve. Galbūt O. Truchano talento gerbėjai sulauks ir šio žmogaus-legendos bibliografinio leidinio.

Straipsnio rašymui naudotas leidinys: *Nekrašius, Jonas. Olegas Truchanas – Lietuvos ir Australijos legenda*. Vilnius: Mintis, 2011.

(Ntrs. V. Šalavėjaus)

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Kviečiame bendradarbiauti - laukiame ir spausdiname įvairius straipsnius:

- tautinės-kriščiūniškos minties straipsnius...
- išeivijos gyvenimą liečiančius rašinius, pranešimus, pasisakymus, veiklos kronikas, atsiminimus, laiškus, nuotraukas, poeziją...

- apsakymus, knygų, filmų recenzijas, koncertų, baliaus aprašymus, juokus, anekdotus...
- naujienas iš Lietuvos, Kanados ir kitų kraštų...

Vorkutos mirties geležinkeliu

Ekspedicijos dalyviai Intos kapinėse

Ntr. TSŽ

Atkelta iš 1-mo psl.

Pačioje Abezėje šachtų nebuvo, čia atveždavo lignonius ir sulošintus. Numirti. Tinkamiausia sąvoka apibūdinti šią tuštėjančią gyvenvietę – “juodoji skylė”. Astronominis terminas “juodoji skylė” reiškia mirusią žvaigždę, susitraukusią į mažytį tašką, bet dėl savo milžiniškos gravitacijos ryjančią viską pakeliui. Juodoji skylė sutraukia viską, net pagauta šviesa iš jos nepabėga. Abezė taip pat sutraukė ir užgesino ryškiausius šviesuolius. Tarp kitų čia ilsisi lagerio baisumų nukankinti garsus filosofas Levas Karsavinas, mūsų nepriklausomos Lietuvos artilerijos generolas Jonas Juodišius. O kiek dar bevardžių šviesuolių atgulę čia po šalta tundros velėna, po juodom lentelėm su numeriais, dažnai po kelis šviesuolius vienam numeriui, dažnai – ne po savo numeriu...

Budeliai mirties biurokratiją vedė daug aplaidžiau nei korpė pramanytas politines bylas. Čia net gelžbetoniniai paminklai sunkiai kabinasi į gyvenimą ant nestabilaus tundros grunto. Niūriai ir atkakliai lyg pelkė Abezė toliau vykdo savo užduotį – praryti visus ir viską, kas čia užklysta. Tiesa, rusena šviesos žiburėlis net čia, lyg primindamas, jog kur plaka bent viena širdis – viltis yra. Vietinio entuziasto rankomis puoselėjami ne tik šie su gamta susilieję kapai, bet ir nedidelis vieno kambarelėlio istorijos muziejus, kuriame deklaruojama niūri Abezės ir viso Gulago tiesa. Muziejuje rastas eilėraštas taikliai apibūdina šią tiesą, kurią improvizuotai išversčiau iš rusų kalbos taip:

Vėžė, vėžė, vėžė...

Į patį patį žemės kraštą,

Kur stepės skurdumoj naktis paklysta,

Nei balso čia žmogaus, nei rytmečio gaidžių,

Anei dienos naujienų čia jokių.

Ir eina dienos vienišos ir susigūžę

Per pilką tundrą – basos, tuščios,

Tuščios, tuščios, tuščios...

Užduotis buvo aiški lyg ledo luitas bei tokia pat šalta ir abejinga savo tikrove: panaudojant priverstinį pavergtų tautų ir prasikaltusių savų piliečių darbą nutiesti geležinkelį į Šiaurę, beveik ligi Arkties vandenyno, pakeliui statant darbo stovyklas. Uchta, Inta, Vorkuta... nė vienoje kitoje pasaulio vietoje nerastum tiek miestų, gimusių iš darbo ir mirties lagerių. Kitokių šiose vietose ir nėra. Dar ir dabar Komijos respublikoje išilgai geležinkelio įsikūrusiose gyvenvietėse greta gyvena

buvę kaliniai ir jų prižiūrėtojai. Kas jų galvose? Ką mato jie, žvelgdami į tuštėjančius miestus, į tundra užžėlusius jų likimo brolių kapus?.. Istorijos klaidų skaudulius ar buvusią imperijos šlovę?

Mums – viskas aišku. O jiems? Jeigu nematysime mirties geležinkelio ir kitų Gulago žaizdų vienodai, tai karas nepasibaigė. Jis vis dar vyksta mūsų galvose. Milijonai ašaromis ir krauju sulaistytų Sibiro kvadratinų kilometrų ieško identiteto. Vienur taiga ir tundra nutrynė istorijos žaizdas be pėdsako. Kitur tai jau memorialinės Gulago piligrimų lankomos vietos.

Kaip toliau didžioji Rusija elgsis su istorine atmintimi? Mums – viskas aišku. O jiems? Jau dabar kai kurie Vorkutos senbuviai, patys kalėję lageriuose ir dirbę anglies šachtose, su nostalgija prisimena anuos laikus. “Sąlygos lageryje buvo žmoniškos, pavalgyti gaudavom, žiemą – žieminiai drabužiai, vasarą – vasariniai – pasakojo viena šachtoje dirbusi močiutė – su nacių koncentracijos stovyklomis nepalyginsi”.

Užbėgama už akių. Kas tai? Stockholmo sindromas? Nuolatinės propagandos ir gudrios demagogijos rezultatas? Bet juk yra daugel liudininkų, kurie šias dvi mirties mašinas gretina ir dar neaišku, kuri buvo žiauresnė. Tik Stalinas su savo budeliais veikė gudriai – jų versijoje tie milijonai šalčiu, badu ir kaulaužių čekistų rankomis nukankintų kalinių – tai romantiški herojai, savo kaltę prieš “Didžiąją Tėvynę” išpirkę šiaurės užkariavimu. Neva specialiai jų niekas nežudė... Nebent bandydavo pabėgti ar sukilti.

Ir tikrai, sunku patikėti, kad 1953 m. rugpjūtį Vorkutos šachtose po šitiek metodiško alinimo metų išliko ir išiplieskė pasipriešinimas.

Kaliniai sukilo reikalaudami žmoniškesnių sąlygų. Tuo metu į lagerius pateko daug buvusių kareivių, kuriems užteko narsos, pasirengimo ir suvokimo, kad išeities nėra – arba lėta mirtis, arba rizikingas veiksmas. Visi pasipriešinę buvo sušaudyti. Šios dienos perspektyvoje šis sukilimas prieš sovietų valdžią ryškėja kaip simbolinis aktas. Vorkutos sukilimo metu žuvo ir keliolika lietuvių. Jų auka mums įrodo – sąlygos ten nebuvo ir negalėjo būti žmoniškos, jei vyrai pasirinko savižudišką iššūkį sistemai. Kiekvienas, praėjęs Gulago Golgotą, yra didvyris, o šią golgotą kūrė – kruvini budeliai! Mums – aišku. Bet privalome tai išaiškinti ateinančioms kartoms, savo Lietuvos ir viso pasaulio. TSŽ, nr.33 (376)

KANADOS ĮVYKIŲ APŽVALGA

Verslo sandoris su Malaizija

Kanados min. pirmininkas Stephen Harper lankėsi APEC susitikime Bali, Indonezijoje. Pakeliui į šį renginį valstybės vadovas sustojo Malaizijoje, dalyvavo susitikimuose su šios valstybės vadovais ir verslininkais, kurie domisi verslo galimybe Kanadoje. Kanada ir Malaizija jau turi abipusius verslo ryšius.

Malaizijos vyriausybė verslovė *Petronas* praėjusiais metais išigijo Kalgaryje verslovę *Progress*. Šiuo metu jos abi rengiasi tiesti vamzdynus ir statyti skystų dujų įmonę Br. Kolumbijoje. Kanados įmonė *Bombardier* turi Malaizijos užsakymą gaminti greitųjų traukinių būsimai

linijai Klang slėnyje. S. Harper pranešė apie naują bendro verslo planą, pagal kurį *Petrono* verslovės investicijos Kanadoje gali siekti \$36 bln., tačiau konkretnių žinių apie būsimas investicijas nebuvo skelbta.

Dalyvaudamass APEC pasitarimuose Balyje, ministras pirmininkas pranešė, kad jis neketina dalyvauti būsimame Sandraugos valstybių vadovų pasitarime Šri Lankoje. Savo atsisakymą S. Harper pagrindė nepasitenkinimu Šri Lankos dabartinės vyriausybės paskutiniųjų metų politika, trukdymu demokratijos plėtrai, susidorojimais su opozicija.

Pasaulio gamtosaugininkai – kaliniai Rusijoje

Pasaulio gamtosaugos aktyvistai, politikai ir Rusijos šviesuoliai reikalauja, kad Rusijos vyriausybė išlaisvintų rugsėjo 18 d. suimtus gamtosaugos aktyvistus. Gamtosaugos aktyvistai iš Argentinos, Brazilijos, D. Britanijos, Suomijos, Lenkijos, Švedijos ir kitų valstybių laivu *Arctic Sunrise* priplaukė prie Arkties jūroje esančios Rusijos naftos gavybos platformos. Jie buvo suimti ir pasodinti į kalėjimą, apkaltinti teroristiniais veiksmais (vėliau šis kaltinimas pa-

keistas kitu), laivas nutempas į Murmansko uostą. Tarp sulaikytųjų du kanadiečiai – Alexandre Paul (Montrealis) ir Paul Ruzycki (Port Colborne, ON). Dabar tarptautinė gamtosaugininkų grupė kaltinama, kad jie pažeidė Rusijos jūrų sieną, todėl esą Rusija buvo priversta juos sulaikyti. Žaliųjų igula tvirtina, kad jie buvo tarptautiniuose vandenyse. Pagal Rusijos teisėsaukos nuostatas sulaikytieji gali būti nubausti iki 15 m. laisvės atėmimo.

JTO tyrėjas – nelaukiamas svečias

Specialus Jungtinių Tautų įgaliotinis James Anaya lankėsi Kanadoje, norėdamas parengti pranešimą JTO apie Kanados vietinių gyventojų – Pirmųjų tautų, *Metis*, inuitų padėtį ir vyriausybės pagalbą jiems. Neseniai JTO žmogaus teisių gynimo agentūros posėdyje Kanadai buvo pareikšti priekaištai, kad per mažai rūpinamasi Pirmųjų tautų žmonių socialiniais poreikiais, jų gerbūviu.

Konservatorių vyriausybė atmetė priekaištus ir pareiškė, kad yra pakankamai vyriausybinių programų, kurios nagrinėja Pirmųjų tautų gyventojų padėtį, teikia siūlymus, kaip pašalinti nesklaidumus. Įgaliotinis J.Anaya jau anksčiau buvo išreiškęs susirūpinimą Attawapiskat gyvenvietės negerovėmis. Jis pareiškė, kad leidimo atvykti į Kanadą laukė nuo 2012 m. Tarptautinės

bendrijos atstovas susitiko su 6 provincijų tolimiausių gyvenviečių atstovais, provincijų ir federacinės vyriausybės pareigūnais. Su tokio pat nepasitenkinimu prieš keletą metų buvo sutiktas JTO Maisto programos inspektorius, pripažinęs, kad klestinčioje valstybėje yra nepateisinamai didelis badaujančių žmonių skaičius.

Prieš pat atvykstant specialiajam JTO įgaliotiniui, Kanadoje spalio 4 d. vyko vietinių gyventojų masiniai protesto renginiai *Sisters in Spirit*. Šimtai dalyvių ragino Kanados vyriausybę ir teisėtvarkos įstaigas labiau susirūpinti smurto ir prievartos veiksmais, dėl kurių yra 600 žuvusių arba dingusių be žinios Pirmųjų tautų, inuitų ir *Metis* moterų, didėjančiu savižudybių skaičiumi tolimosiose šiaurės gyvenvietėse.

Pagal *Canadian Press* parengė S. Katkauskaitė

MILMANTAS Immigration & Translation Services

Teikia paslaugas Kanados imigracijos srityje
Išsamesnė informacija: www.milmantasimmigration.com.

Verčia dokumentus (anglų <> lietuvių)

Kreipkitės į DALIĄ MILMANTAS, RCIC

T 647 342 7301 F 647 435 7528 E dmilmantas@gmail.com

LIETUVIŲ TELKINIUISE

Australija

A.a. TERESĖ STELMO-KIENĖ, bebaigianti 79-uosius metus, mirė rugpjūčio 22 d. Brisbanės Gold Coast priemiestyje Helensvale. Velionė gimė 1934 m. rugsėjo 9 d. dideliame tėvų ūkyje prie Drūkšio ežero. Teresė, sulaukusi vos 14 metų, 1949 m. su tėvais buvo išstremta į Sibirą, Zalary vietovę. Jauna Teresė žiemos metu turėjo kirsti medžius, o vasarą prižiūrėti gyvulius. Tremtinių vaikams buvo leista mokytis tik po darbo vakarais. Tėvas buvo žiauriai sumuštas kolūkio sargo ir 1952 m. mirė. Po Stalino mirties Teresė surado giminių Lenkijoje. Po 7-rių metų tremties Teresė su motina apsigyveno pas brolių Bronių Lenkijoje. 1958 m. kitas brolis Benius Aponas, gyvenantis Australijoje, išsikvietė Teresę pas save į Brisbanę. Motina dėl silpnos sveikatos negalėjo vykti į Australiją. Teresė greitai įsijungė į Brisbanės lietuvių gyvenimą. Turėjo stiprų balsą ir ilgus metus dalyvavo lietuvių chore, buvo veikli lietuvių bendruomenėje. 1958 m. ištekėjo už Petro Stelmoko. Jaunoji šeima sulaukė dviejų dukrų – Birutės ir Julios. Abu buvo įsijungę į lietuvišką veiklą Brisbanėje. Po vyro mirties Teresė apsigyveno pas dukterį Juliją Gold Coast priemiestyje Helensvale. Ji mėgo pasivaikščioti prie ežerėlio, esančio netoli namų, taipgi, kol sveikata leido, apsilankydavo Lietuvių Namuose. Laidotuvių pamaldos vyko St. Vincent šventovėje. Palaidota Nudgee kapinėse. **JA**

London, ON

SEKMADIENIŲ IR ŠVENČIŲ MIŠIOS aukojamos 3 v.p.p. Mary Immaculate šventovėje, 1980 Trafalgar St., London, ON.

SPALIO 20, sekmadienį, Mišios bus aukojamos už a.a. Jurgį, Vincą ir Oną Plioplįus. **Inf.**

Ar pastebėjote, kad...

(Iš to paties vardo knygos)

- Daug kas sako, kad savo likimo neišvengsi; kas būtų, jeigu skrendant lėktuvu ateitų piloto mirties valanda?

- Grįžus jums iš atostogų kaimynas būtinai paklaus "ar jau grįžai", nors jis aiškiai mato, kad stovi prieš jį.

- Jei nenorite turėti uošvės, veskite našlaitę.

- Žmogus būna patenkinatas, kai išeidamas iš parduotuvės prie jos durų mato didžiulę eilę žmonių.

L. Stankevičius, Montreal, QC

Lenkija

PUNSKO VALSČIUJE šiemet dėl lėšų trūkumo buvo uždarytos dvi nedidelės lietuviškos mokyklos – Navikynų ir Pristavonių. Toliau veikia Vidugirių, Punsko Dariaus ir Girėno, Seinų "Žiburio" bei Punsko Kovo 11-osios licėjus. Pasak Punsko valsčiaus viršaičio V. Liškausko, itin pagerėjo Vidugirių mokyklos padėtis. Mat šią mokyklą pasirinko dauguma vaikų iš uždarytų mokyklų. Mokinių skaičius joje nuo rugsėjo mėnesio išaugo. Mokyklą lanko 32 mokiniai. Punsko valsčius gauna 400,000 litų paramos iš Lietuvos. Dar tikisi gauti autobusuką mokiniams vežti. Piniagai, gauti iš Lietuvos, padės be sunkumų užbaigti mokslo metus. Viršaitis V. Liškauskas paprašė pinigų ir iš Lenkijos valdžios. Atsakymas nėra gautas. Uždarytose mokyklose keli mokytojai neteko darbo. Bet padėtis nėra bloga. Dalis mokytojų išėjo į pensiją, kiti galės mokytojauti lietuviškose mokyklose.

SEINŲ KRAŠTE, kapinėse, šį rudenį atsirado nauji paminklai, kuriais, kaip manoma lietuvių bendruomenėje, siekiama pažeminti šiame krašte lietuvius. Berznyko kapinėse, kuriose palaidoti Lietuvos kariai, naujai pastatytoje akmeninėje plokštėje skelbiama, kad negalint įamžinti Lenkijos karių žygdarbio Gudijoje ir Lietuvoje, supilama žemė iš Druskininkų, Gardino, Lydos, Vosyliškių ir kt. kovos laukų. Kiekvienai vietai pagaminta akmeninė

lenta su jos pavadinimu ir kovų data. Lenkijos lietuvių draugijos pirm. Algirdas Vaičekauskas teigia, kad tai esąs eilinis žingsnis pažeminti lietuvių tautinei mažumai. Jis mano, kad minimi Lietuvos ir Gudijos miestai reiškia ir teritorines pretenzijas. Jau ir prieš tai šiose kapinėse buvo paminklų, kuriuose lietuviams buvo kaltinami bendravimu su bolševikais. Kapinėse yra ir Panerių memorialas, kuriame lietuviams kaltinami bendradarbiavimu su naciais žudant lenkus. Pasak Vaičekausko, paminklus stato vietos klebonas ar įv. organizacijos. **JA**

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

TALKA

SKELBIA, KAD VĖL ŠIEMET BUS PASKIRTOS PINIGINĖS STIPENDIJOS JAUNIMO MOKSLAMS TĖSTI

Kandidatuojantis/ė turi būti:

- TALKOS narys (ė);
- Registruotas valdžios pripažintoje aukštojo mokslo institucijoje;

Kandidatai turi pateikti pareiškimą, kuriame būtų tokia informacija:

- Gimnazijos baigimo kursų rezultatai (Transcript);
- Aukštojo mokslo institucijos registracijos įrodymas (pakvitavimas);
- Įrodymas, kad asmuo dalyvauja visuomeninėje veikloje, organizacijoje;
- Savęs apibūdinimas, kuriame būtų mokslo/ateities tikslai;
- Ar gavęs kitų stipendijų (grants);

Visi prašymai su atitinkamais dokumentais turi būti pristatyti TALKOS vedėjui **iki š.m. gruodžio 1 d.** Stipendijų išdavimas įvyks per TALKOS metinį susirinkimą, kuris vyks **2014 metais**

PRAŠYMUS SIŪSTI ADRESU: Rimas Sakalas, 830 Main Street East, Hamilton, ON L8M 1L6; tel. 905 544-7125; faksas: 905 544-7126.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LLB. PACE LAW FIRM

- ♦ ieškiniai dėl žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu
- ♦ imigracija į Kanadą
- ♦ testamentai ir įgaliojimai
- ♦ palikimų administravimas
- ♦ nekilnojamo turto sandoriai
- ♦ konsultacijos Lietuvos respublikos įstatymų klausimais

295 The West Mall, 6th Floor, Toronto, ON M9C 4Z4

Tel. 416 236-3060 Fax 416 236-1809

Tinklapis: www.pacelawfirm.com El. paštas: alpace@pacelawfirm.com

KREDITO KOOPERATYVAS LTD

www.talka.ca

830 Main St. E, Hamilton, ON L8M 1L6
Tel. 905 544-7125 Fax 905 544-7126

SĄSKAITOS		PASKOLOS	
Taupomoji sąskaita	0.25%	Asmeninės nuo	3.25%
Čekių sąskaita iki	0.25%	Nekiln. turto 1 metų	3.25%
INDĖLIAI		TFSA, RRSP ir RRIF	
90 dienų indėliai	0.50%	Kintantčios	0.50%
180 dienų indėliai	0.50%	1 metams	1.60%
1 m. term. indėliai	1.60%	2 metams	1.75%
2 m. term. indėliai	1.75%	3 metams	2.25%
3 m. term. indėliai	2.25%	4 metams	2.40%
4 m. term. indėliai	2.40%	5 metams	2.50%
5 m. term. indėliai	2.50%		

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai
- Narių santaupos apdraustos 6 mil. dol. kapitalu ir Kanados valdžios iki \$100,000.0 sumos draudimu

AKTYVAI VIRŠ 80 MILIJONŲ DOLERIŲ

Sekite kasdieninę informaciją apie nušimčius TALKOJE

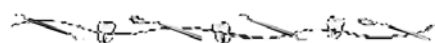
MASTERCARD KREDITO KORTELE INTERAC KORTELE

DARBO VALANDOS

Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Trečiadieniais - 9 v.r. - 1 v.p.p., penktadieniais - 9 v.r. - 7 v.v.
Šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

MARGUTIS Parcels

48 Hamptonbrook Dr., Toronto, ON, M9P 1A1

PARCELS TO LITHUANIA

For free pick up in your area call VIKTOR at

Tel: (416) 233-4601

OR EMAIL TO: pysanka.inc@gmail.com

Mokytojų rudens konferencija Karaliaučiuje

Viršuje: mokytojų konferencijos dalyviai ir svečiai; apačioje – sveikinimo žodį taria Tilžės lopšelio-darželio „Šaltinėlis“ (aukl. R. Kapkova) vaikučiai

Karaliaučiaus (Kaliningrado) krašte dirbantys lietuvių kalbos ir etnokultūros bei muzikos mokytojai susirinko Tilžės 10-ajame licejuje į tradicinę konferenciją, skirtą mokslo metų pradžiai. Regioninės lietuvių kalbos mokytojų dr-jos pirmininkas Aleksas Bartnikas pristatė garbingus svečius. Susirinkusius dainomis, šokiais ir eilėmis sveikino Tilžės (Sovetsko) lopšelio-darželio „Šaltinėlis“ (auklėtoja Regina Kapkova), Tilžės 3-osios pagrindinės mokyklos (mokytoja Vitalija Kovalenko) ir Tilžės vaikų kūrybos namų būrelio (vadovė Tatjana Pavlova) vaikučiai.

Su naujaisiais mokslo metais pasveikino Tilžės Švietimo valdybos viršininkė Elena Michailovna Kurina, linkėjo malonių išpūdžių ir pasisekimo darbe.

Lietuvos respublikos Švietimo ir mokslo ministerijos Užsienio lietuvių skyriaus vedėja Virginija Linkevičienė perdavė Švietimo ir mokslo ministerio Dainiaus Pavalkio sveikinimus. V. Linkevičienė atvežė Karaliaučiaus krašto moksleiviams Lietuvos pirmojo pasus.

Lietuvos respublikos konsulato Karaliaučiuje generalinio konsulo pavaduotojas Vytautas Umbrasas perdavė generalinio konsulo Vaclovo Stankevičiaus sveikinimus, linkėjo sėkmės. Lietuvos respublikos konsulė Tilžėje Natalija Raškauskienė padėjo Tilžės 10-ojo licejaus vadovybei už sudarytas sąlygas konferencijos darbui, linkėjo pa-

siryžimo ir energijos populiarinant Mažosios Lietuvos kultūrinį paveldą. Karaliaučiaus plėtotės instituto humanitarinių mokslų katedros vedėja Grivusevič Galina Vladimirovna pasveikino šio instituto kolektyvo vardu, linkėjo sėkmės ir kūrybiško darbo. Katedros vedėja priminė, kad lapkričio 7 d. srityje vyks meninio skaitymo konkursas „Pasaulis skaito Donelaičių“. Tilžės 10-ojo licejaus direktoriaus pavaduotoja Komelkova Olga Olegovna pasveikino su lietuvių kalbos švente jų mokykloje.

Vilniaus gimnazijos Lietuvių Namai direktorius Gintautas Rudzinskas pasidžiaugė, kad kartu su Asta Turskiene, Užsienio lietuvių švietimo centro vedėja, ir grupe gimnazijos moksleivių ansamblių dalyvauja šioje konferencijoje. Vilniaus gimnazija padeda užsienyje dirbantiems mokytojams, teikia metodinę paramą. Į Tilžę atvyko mokyklos šokių ansamblis (vadovė Zita Damauskienė), kuris savo pasirodymą pradėjo „Keprine“, pašoko lietuvių liaudies šokius.

Srityje dirbantiems mokytojams už pasiaukojantį darbą dėkojo ir sveikino Karaliaučiaus lietuvių tautinės kultūrinės autonomijos pirmininko pavaduotojas Maksimas Čajauskas. Artėjančios Tarptautinės mokytojų dienos proga sveikino ir dainą skyrė Ragainės (Nemano) 2-osios vidurinės mokyklos mokytojos Jolanta Valskienė ir Vida Martišauskienė. Aleksas Bartnikas

supažindino su lietuvių kalbos mokytojų dr-jos veikla.

Tradiciniai draugijos renginiai – lietuvių kalbos olimpiados, lietuviškos muzikos festivaliai, muzikos ir literatūros popietės Tolminkiemyje, rašikiojo skaitymo konkursai, jaunimo konferencijos, ekskursijos po Karaliaučiaus kraštą, pažintinės kelionės į Lietuvą ir vaikų vasaros poilsis Lietuvoje.

Draugijos pirmininkas nuoširdžiai dėkojo rėmėjams – Lietuvos respublikos Švietimo ir mokslo ministerijai, Lietuvos respublikos Užsienio reikalų ministerijai, Mažosios Lietuvos lietuvių draugijai Čikagoje, Mažosios Lietuvos fondui. Konferencijoje aptarti aktualūs darbo klausimai, supažindinta su artimiausiais renginiais. Mažosios Lietuvos lietuvių draugijos Čikagoje ir Mažosios Lietuvos fondo paramos dėka mokytojams įteikti Mokytojo kalendoriai ir rašikliai, apmokėtos kelionės į konferenciją išlaidos.

10-ojo licejaus vadovai apžvalginės ekskursijos metu supažindino su patalpomis, apžiūrėjome kabinetus. Po konferencijos atvykome prie namo, kuriame gyveno filosofas, rašytojas, visuomenės veikėjas Vydūnas. Vilniaus moksleiviai skaitė eiles, pagerbėme šį Mažosios Lietuvos šviesulį, padėdami gėlių.

(Sutrupinta)

Emilija Algaudė Bukontienė,
Kraupiško (Uljanovo)
vidurinės mokyklos mokytoja

Prisikėlimo Kredito Kooperatyvas

Mūsų tikslas ne pelnas,
bet sąžiningas patarnavimas

Tel. 416-532-3400
www.rpcul.com

GIC INDĖLIAI

(Pelno padalinimas netaikomas)

1 metų "cashable"	1.30%
1 metų	1.60%
2 metų	1.75%
3 metų	1.85%
4 metų	2.10%
5 metų	2.25%

SĄSKAITOS

Taupomoji sąskaita	1.25%
Čekių sąskaita iki	0.25%
Amerikos dol. sąsk.	0.25%
Amerikos dol. GIC	
1 metų term. ind.	0.50%

SUTEIKIAME

Asmenines paskolas nuo	5.50%
Sutarties paskolas nuo	7.00%

NEKILNOJAMO TURTO

PASKOLAS

Su nekintančiu nuosimčiu	
1 metų	2.90%
2 metų	3.00%
3 metų	3.25%
4 metų	3.50%
5 metų	3.65%

Uždaras su kintančiu nuosimčiu

2.90%

Atviras su kintančiu nuosimčiu 1, 2, 3 metų

3.50%

Ribotą kreditą su nekilnojamo turto užstatu

3.75%

SUTEIKIAME

- CMHC APDRAUSTAS nekilnojamojo turto paskolas
- KOMERCINES nekilnojamojo turto paskolas

MŪSŲ ADRESAS

3 Resurrection Road
Toronto, Ontario M9A 5G1
Nemok. tel. 1-877-525-RCUL (7285)
Tel. 416-532-3400, fax 416-532-4816

Darbo laikas:

Pirm., antr., treč.	9:00 - 3:30
Ketvirt., penkt.	9:00 - 8:00
Šeštadieniais	9:00 - 1:00
Sekmadieniais	8:30 - 12:45

ANAPILYJE

Tel. 905-566-0006, fax 905-566-1554
2185 Stavebank Rd.
Mississauga, ON L5C 1T3

Darbo laikas:

Ketvirtadieniais	12:00 - 7:00
Sekmadieniais	9:00 - 12:30

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & HEATING PRIEŠSEZONINIS ORO ŠILDYMO SISTEMŲ

PATIKRINIMAS * IŠVALYMAS * PAKEITIMAS

Skambinti

R. Jareckui

Tel. 416-825-3328

Padėsiu Jums greitai
ir gerai
parduoti ir nupirkti
namą ar butą

Maloniai ir sąžiningai patarnausiu

JURGIS KULIEŠIUS

Jerzy Kulesza M.Eng., Sales Representative

(416) 236-6000 www.sutton.com kuleza@sympatico.ca

Sutton sutton group-
assurance realty inc.,
Brokerage*

*INDEPENDENTLY OWNED AND OPERATED

Tel. tiesiogiai:

416-568-1604

LIETUVOS KULTŪROS ŽINIOS

Lietuvos trio atminimo koncertai

Po trylikos metų vėl susibūręs Lietuvos trio, kuriame R. Katilių pakeitė smuikininkas Vilhelmas Čepinskis, keturiuose Lietuvos miestuose Panevėžyje, Kaune, Klaipėdoje ir Vilniuje surengė kon-

m. balandžio 4 d. mirė scenoje, grieždamas M. Ravelio Sonatą smuikui ir fortepijonui koncerte Bad Kissingene (Vokietija).

Lietuvos trio nariai yra gerai žinomi atlikėjai-solistai. Smuikininkas V. Čepinskis – įvairių konkursų laureatas, daug koncertuoja ir Lietuvoje, ir užsienyje. Violončelininkas V. Sondeckis 2001 metais JAV klasikinės muzikos radijo stoties KDFC buvo paskelbtas vienu iš 30 geriausių jaunųjų pasaulio atlikėjų. Pianistas P. Geniušas rengia recitalius ir koncertuoja kaip solistas su Lietuvos simfoniniais orkestrais, įvairiais kameriniais ansambliais, solistais ir dirigentais. Tačiau visi trys atlikėjai pabrėžia didelį norą groti kartu. Lietuvos trio koncerto programoje skambėjo L. van Beethoven, F. Mendelssohn ir A. Šenderovo Trio Nr.2 *In memoriam*, sukurtas 1984 metais, skirtas prof. St. Vainiūnui bei visiems anksti išėjusiems menininkams atminti.

Lietuvos smuikininkas R. Katilius (1947-2000) Ntr. iš arch.

certus, skirtus smuiko virtuozo R. Katiliaus ir kitų kompozitorių atminimui. Daugelio konkursų laimėtojas, Lietuvos nusipelnęs artistas, dviejų valstybinių premijų laureatas smuikininkas R. Katilius 2000

Vertėjų seminaras Druskininkuose

Spalio 1-3 d.d. Druskininkuose vyko tradicinis lietuvių literatūros vertėjų seminaras, į kurį kas dvejus metus renkasi vertėjai, savo profesinę veiklą susieję su lietuvių literatūra ir jos sklaida savose šalyse. Šiame seminare dalyvavo 27 vertėjai iš 15-os valstybių. Pranešimus skaitė šiuolaikinės lietuvių literatūros tyrinėtoja hab. dr. J. Sprindytė, vaikų ir paauglių literatūros specialistė dr. L. Žvironaitė-Udrienė, įdomiausias pastarųjų metų poezijos knygas vertėjams pristatė dr. G. Notrimaitė. Vertėjai susitiko su rašytojais G. Radvilavičiūte ir A. Šlepiku, kultūros laidų ir filmų autoriumi R. Zemkausku, keliautoju, alpinistu ir fotografu Vl. Vitkausku. Žymus baltistas, Pizos universiteto

(Italija) profesorius ir lietuvių literatūros vertėjas į italų kalbą Pietro U. Dini papasakojo apie donelaitiką Italijoje; Olshtyno universiteto dėstytoja, germanistė ir lenkų kalbos vertėja Alina Kuzborska – apie pirmojo lietuvių literatūros klasiko raštų tyrinėjimus Vokietijoje bei Lenkijoje. Seminare buvo aptariama ES premijos laureatės G. Radvilavičiūtės kūryba ir jos vertimai į kitas kalbas. Šią vasarą eseistės tekstų rinktinė išleista angliškai, kitąmet pasirodys *Šiandakt aš miegojau prie sienos* leidimas kroatų, rengiami vertimai ir kitomis kalbomis. A. Šlepiko romanas *Mano vardas Marytė* taip pat domina ne vieną vertėją, jo ištraukų anglų ir vokiečių kalbomis jau sulaukė skaitytojai.

Varžybose dėl “Oskaro” – lietuvių filmas

Lietuvos kino kūrėjai ir vertintojai nutarė, kad režisierės Giedrės Beinoriūtės kino filmas *Pokalbiai rintomis temomis* gali varžytis dėl svarbiausio JAV kino meno ir mokslo akademijos apdovanojimo “Oskaro” dokumentinių filmų skyriuje. Tai jau trečiasis lietuviškas dokumentinis filmas, dalyvausiantis šiame kino festivalyje – konkurse. Rež. A. Matelio dokumentinis kino filmas *Prieš praskrendant į žemę* apie Vilniaus Vaikų ligoninę buvo apdovanojamas specialiaja direktorių

gildijos premija (2006).

Režisierės filmo *Pokalbiai rintomis temomis* pagrindiniai veikėjai – vaikai ir paaugliai, yra apdovanoti ypatingu gebėjimu apsaugoti juos supantį pasaulį, o intymūs, taupiomis raiškos priemonėmis nufilmuoti pokalbiai su jais atskleidžia kartais melancholišką, kartais juokingą, kartais dramatišką šiuolaikinio pasaulio vaizdą.

Filme keliami klausimai apie vienatvę, meilę, Dievą, pasaulį, žmogaus ryšį su kitu žmogumi.

Pagal Lietuvos spaudą parengė S. Katkauskaitė

Kovoje už tautos dvasinį atgimimą

Minint dailininko grafiko Antano Rimanto Šakalio 75-ąsias gimimo metines

Prof. ONA VOVERIENĖ

Dailininkas Antanas Rimantas Šakalys – plačios apimties menininkas. Jo kūryba apima grafikos, knygų iliustracijos, ekslibriso, dizaino, estampo bei suvenyrinės filatelijos žanrus. Ypač jo kūrybą išgarsino jo grafikos darbai: estampai bei mažoji grafika – suvenyriniai vokai.

Antanas Rimantas Šakalys gimė 1938 m. spalio 12 d. Pakačinių kaime, netoli Dusetų. Dailės mokslus pradėjo Kauno taikomosios dailės technikume, kurį baigęs pakliuvo į sovietinius rekrūtus. Po kariuomenės tęsė mokslus Dailės institute, tačiau po poros metų susižavėjęs kinematografu, išvyko į Maskvą studijuoti Maskvos kinematografijos institute. Jį baigęs ir grįžęs į Lietuvą, kurį laiką dėstė piešimą Vilniaus inžineriniame statybos institute ir Dailės institute – kino ir televizijos dailės pagrindus. 1974 m. Antanas Rimantas Šakalys tapo Dailininkų sąjungos nariu. (Algimantas Zolubas. *Antano Šakalio žibintai // Lietuvos aidas*. 2002, rugs. 6, p. 11).

1979 metais A.R. Šakalys buvo pakviestas kurti dokumentinės juostos *Vilniaus universitetas 1579-1979*. Kaip vėliau prisipažino pats dailininkas, jis net nepajuto, kaip įklimpo į didžiąją savo gyvenimo meilę, vėliau tapusia jo visos kūrybos keliu – Lietuvos istoriją, jos įvykius ir žmones.

Universiteto 400 metų jubiliejui dailininkas labai nuširdžiai ruošėsi – nuo pat bibliotekos darbo pradžios iki pat pabaigos tyrinėjo senąsias knygas, rankraščius, kaupė vaizdinę ir kitokią medžiagą, stengėsi pajusti, prisiliesti prie Tautos dvasios, pajauti jos kvėpavimą... O po to – skausmingos meninės išraiškos formų paieškos. Vienas po kito gimė jo estampų ciklai. Senojo Vilniaus ir Karaliaučiaus universitetų profesorių ir įkūrėjų. Trečiasis prakilniosios grafikos ciklas – tai didieji Lietuvos valdovai: karalius Mindaugas, Vytautas Didysis, Gediminas, Kęstutis, Algirdas, Žygimantas Augustas.

Ta pačia technika sukurtas ciklas *Lietuvos prekybiniai ryšiai* (5 kompozicijos); nuostabaus grožio Vilniaus ciklas (*Pilies gatvė, Aušros Vartai, Totorių Vartai*); Lietuvos ciklas (*Mažeikiai, Šiauliai, Malūnų Lietuva*). Kurdamas minėtus estampus dailininkas netikėtai sau pačiam atrado mažosios grafikos žanrą. Ji

tapo antrąja jo gyvenimo Mūza, drauge ir palydove.

Balys Sriubas, ištikimas A.R. Šakalio kūrybos gerbėjas ir biografas, sudarė ir išleido du dailininko mažosios grafikos katalogus: *Antano Rimanto Šakalio kūrybos vokai, atvirukai (atvirlaiškiai), suvenyriniai lapai. 1979-1997. Katalogas* (V., 1998. – 100 p.) ir *Antanas Rimantas Šakalys – 65; voku, atvirukų, suvenyrinių*

Dail. Antanas Rimantas Šakalys

lapų 1998-2003 metų katalogas (V., 2003. – 95 p.). Juose menotyrininkas Balys Sriubas dailininko mažosios grafikos kūrybą vertina kaip ypatingą reiškinį lietuvių kultūroje, “vienodai susijusį su mažąja grafika ir filatelija” (Sriubas B. *Katalogas*. – V., 1998. – P. 3).

Prieš penkerius metus dailininkas A.R. Šakalys padovanojo savo naują kūrybos katalogą *Antano Rimanto Šakalio publicistiniai straipsniai, ekslibrisai, suvenyrinių vokų katalogas* (V., 2008), apėmusį jo 1998-2008 metų kūrybą, meninę ir publicistinę. Katalogas išleistas jo paties lėšomis.

Dailininko mažosios grafikos skrynioje jau per 1,800 kūrinių – piešinių, ekslibrisų, vokų, atvirukų, pašto ženklų, lipdukų. Tematika labai įvairi, atsivėlgianti į dienos aktualijas. Tačiau, kaip ir prakilniosios grafikos atveju, taip ir čia vyrauja kelios jo pamėgtos temos; jų ciklai. Lietuvos vardo tūkstantmečio paminėjimo datai A.R. Šakalys sukūrė keletą įdomių mažosios grafikos ciklų, kuriuose įamžinti mūsų Tautos žymiausi žmonės – politikoje, kultūroje, literatūroje ir mene.

Įsimintinas jo *Lietuvos prezidentų* suvenyrinių vokų ciklas, kuriame ir Lietuvos Laisvės kovotojų generolas Jonas Žemaitis-Vytautas, valdęs patriotinę Lietuvą bolševikinės okupacijos metais be-

veik 10 metų; ir Aukščiausios tarybos pirmininkas, dainuojančios Sąjūdžio revoliucijos vyriausiasis dirigentas prof. Vytautas Landsbergis.

Į Lietuvos žymiausių žmonių ciklą pateko partizaninio pogrindžio ir ginkluoto pasipriešinimo Lietuvos vyriausybės – Lietuvos Laisvės kovos sąjūdžio vadai, pasirašę 1949 m. Vasario 16 Lietuvos Nepriklausomybės deklaraciją. KGB kankinta ir kalinta kovotoja už Lietuvos laisvę Ona Puskunigienė su vaikučiais – sūnumis Leonu ir Benediktu ir dukrele Zofija Veronika.

A.R. Šakalio suvenyrinių vokų cikle – antrosios Nepriklausomos Lietuvos kūrėjai.

Globalėjančiai Lietuvai ypač malonus turėtų būti A. R. Šakalio suvenyrinių vokų ciklas “Išgarsėję lietuviai užsienyje”, kuriame geologas, mineralogas, Čilės Santjago universiteto rektorius Ignas Domeika (1801.VIII.22-1889.XI.23); Amerikos generolas Tadas Kosciūška (1746-1817); pirmosios aukštosios mokyklos Amerikoje rektorius med. dr. A. Karolis-Kuršis (1659); lakūnas Romualdas Marcinkus (1907-1944); JAV boksininkas Juozas Šarkis-Žukauskas (1932); geologas ir geografas, Sibiro tremtinys ir jo tyrinėtojas Jonas Čerskis (1845-1892); avangardinio kino meno pradininkas Jonas Mekas (1922); inžinierius tiltų statytojas Peterburge, Rygoje, Varšuvoje Stanislovas Kerbedis (1810-1899); JAV krepšinio komandos kapitonas, pasaulio čempionas (1939) Pranas Lubinas (1910.I.7-1999.VII.8); lauko teniso treneris Amerikoje Vitas Gerulaitis (1810-1899); lietuvių archemitologijos pradininkė prof. Marija Gimbutienė (1921-1994), tikimybių teorijos ir skaičių teorijos pradininkas ir mokslinės mokyklos kūrėjas Jonas Kubilius ir kt.

Pastarieji penkeri metai dailininko A.R. Šakalio kūryboje buvo itin produktyvūs. Sukurta keletas ciklų mažosios grafikos darbų – suvenyrinių vokų. Jie parodo šių dienų aktualijas, svarbiausius Lietuvos įvykius ir žymiausius mūsų laikotarpio ir mūsų istorijos žmones bei jų vertinimus... subjektyviu Tautos patrioto požiūriu. Pats gausiausias suvenyrinių vokų ciklas “Lietuvos istorija dailininkų kūryboje, archyvas”, jungiantis 223 vokus.

Nukelta į 9-tą psl.

Spalis Lietuvoje

Pagelto, nuraudo laukai ir miškai. Jau greit juos merks rudens lietūs, ir saulė mažiau šypsis. Gamta ruošis žiemos poilsui. Nutilo paukščių balsai. Tik kartais dar išgirsime užuominės kėkšto balsą, pilkosios pečelindos giesmę. Pasirinkime valerijonų ir ajerų šaknų, erškėtrožių uogų. Pabūkime ir miškininkų pagalbinkai: padėkime surinkti eglių, pušų, klevų, kadagių, uosių sėklas.

Pasižvalgykime ir po spalio dangų – planetų judėjimo kelius. Merkurijaus pamatyti nepavyks. Venerą pamatysime tik mėnesio pabaigoje, ilgėjant naktims. Marsas tekės po vidurnakčio, ir matysime iki pat ryto. Jupiteris tekės vėlai vakare ir rytais spindės. Saturno nematysime.

Spalio 2 – Angelų sargų ir Policijos diena. Tarnauti Lietuvai, įstatymui, žmogui – kilnus policijos pareigūnų pašaukimas, atsakinga jų pareiga. Svarbiausias jų darbų tikslas – rimtis tėvynėje ir žmonių saugumas. Šiandien Lietuvos

policiją sudaro: kriminalinė ir viešoji. Tai vientisa policijos organizacija, kurios jungiamoji ir vadovaujamoji grandis – policijos departamentas prie Lietuvos respublikos vidaus reikalų ministerijos, palaikanti glaudžius ryšius su užsienio valstybėmis.

4-oji spalio: Šv. Pranciškaus ir Pasaulinė gyvūnijos diena. Krikščionims šventas Pranciškus – gyvūnų globėjas, todėl ši diena paskelbta Pasauline gyvūnijos diena. Pranciškonai – bene pirmieji krikščionių vienuoliai, išikūrę Lietuvoje – jau 1400 m.

Spalio 5-oji – Tarptautinė mokytojo diena. Ši diena paskelbta "UNESCO" iniciatyva. Ja siekiama atkreipti dėmesį į svarbų mokytojo darbą.

Spalio 8-oji – Pasaulinė slaugos namų ir lengvinančios pagalbos diena. Aplankykime tuose namuose besiušincius ir besigydančius artimuosius, gimines, draugus, palengvinkime jų dalį.

24-oji diena – Jungtinių Tautų diena. 1945 metais spa-

lio 24 dieną buvo įkurta Jungtinių Tautų organizacija. Į ją įėjo 51 šalis. Šiuo metu jos veikloje dalyvauja beveik visos pasaulio šalys. Ji buvo įkurta po II-jo Pasaulinio karo, todėl pagrindinis jos tikslas bendradarbiaujant palankyti pasaulyje taiką ir teikti humanitarinę pagalbą. JT organizacija visame pasaulyje kovoja už žmogaus teises, aplinkos apsaugą, kaip sumažinti skurdą, remia karo pabėgėlius, rengia vėjus prieš nelegalų narkotikų vartojimą.

Spalio 25 – Konstitucijos diena.

Spalio mėnesį vyksta svarbių pokyčių gamtoje. Pirmomis dienomis dažnai temperatūra nukrinta iki 10°. Paskutinėmis – iki 5°. Tai sustabdo augalų augimą – jie pradeda ruoštis žiemai. Į pietus išskrenda žąsys. Spalio vardas siejamas su spaliais ir linų mynimu. Šį mėnesį linaminis – pats pagrindinis darbas.

Rasa Norkutė,
Nepriklausomųjų rašytojų sąjungos narė

Kovoje už tautos dvasinį atgimimą

Atkelta iš 8-to psl.

Antrasis ciklas "Lietuvos valstybės tūkstantmečio 100 iškilusių asmenybių" apima laikotarpį iki mūsų dienų. Jame vadų, poetų mokslininkų ir kitų portretai, gimimo ir mirties datos, nuopelnai Tautai.

Įdomu priminti, kad net sovietinės okupacijos laikotarpiu (1983 m.) buvo išleistas dailininko A.R. Šakalio vokas, skirtas Dariui ir Girėnui jų žūties 50-mečiui atminti, unikaliu net 1,620,000 tiražu. Trys laidos. Ir visos išpirtos. Kun. R.Grigas savo knygoje *Rekrūto atsimini- mai* rašė, kad jam tai buvo vienintelis vokas, į kurį jis su pasididžiavimu galėjo dėti laiškus, siunčiamus savo draugams Lietuvoje.

Trečiasis ciklas "Globalizmui ir kosmopolitizmui – Ne! Lietuvių tautos paveldas", jungiantis 62 suvenyrinius vokus. Dailininko nuomone, į šį ciklą įtraukti žymiausi Lietuvos kultūros paveldo vaizdai iš pagoniškojo ir krikščioniškojo Lietuvos istorinių laikotarpių.

Ketvirtasis naujausias ir dar nebaigtas A.R. Šakalio suvenyrinių vokų ciklas "Valstybė be žemės – nebe valstybė". Kol kas tame cikle 6 gražiausių Lietuvos vietovių vaizdai. Visuose pateikta Rimanto Braziulio, gamtos saugotojo informacija, kad jau dabar per tarpininkus užsieniečiams parduota tūkstančiai hektarų Lietuvos žemės. Paskutiniaisiais dailininko kūrybos metais atsiranda nemažai hu-

moristinio pobūdžio, netgi sarkastiškų suvenyrinių vokų siužetų, išjuokiančių valdančiosios sistemos šulus, jų klanus ir jų valdymo metodus.

Tai – tikro Lietuvos piliečio ir patrioto kūryba, kuris neabejingas tam, kas vyksta jo Tėvynėje; teisėtai piktinasi nedoru žmonių val-

Dail. A.R. Šakalio vaikai

džioje veiksmais, norėtų, kad jų nebūtų.

Sveikindami kolegą Antaną Rimantą Šakalį jo garbingo jubiliejaus proga, užvertus dar vieną brandų puslapį jo kūrybinėje biografijoje, linkime dailininkui ir toliau eiti tuo pačiu, svarbiausiu Lietuvai keliu. (Sutrupinta)

MİSLĒS

1. Be rankų, be kojų kieme baslius baladoja, tvoras kilnoja?
2. Visus girdo, maitina, o retas motina pavadina.
3. Kas išryškina meilingą laimingą draugystę?
4. Kas turi vertę ne tiek pagal skaičių, kiek pagal svorį?
5. Jaunas auga, šviečia, senas temsta, riečia.

6. Kokios žinios ir už marių greit nuaidi?
7. Landžioja kaip žaltys, ką įgels – negyvą paguldys.
8. Kas šuns neboja, o nuo vištos slepiasi?
9. Kas mažas ir gražus milžinus sutašo?
10. Kodėl gaidys užsimerkęs gieda?
11. Galva kaip puodas, pilvas kaip aruodas.
12. Kas turi smailias akis?

13. Kas yra namai be spaudos?
14. Kas viena kvailą šimtą apkvailina?
15. Kas geriausias patarėjas?
16. Gale lauko aukso lėkštė virš miško plauko.
17. Atlėkė paukštė be sparnų, tupė į medį be šakų.
18. Mažas būdamas didelį vežimą verčia.

Atsakymai 11 psl.

HOME OF THE UNBEATABLE MORTGAGE

2.69%
Two Year Closed Mortgage

Free appraisal + \$500 towards closing costs • \$250 referral award*

*PARAMA members only. Must be a qualified mortgage for referral – call for details.

TAUPOMOJI SĄSKAITA

"TFSA" (Neapmokestinama taupomoji sąskaita)

Kasdieninių kintamųjų palūkanų	1.50%
1 metų	1.65%
2 metų	1.85%
3 metų	2.10%
4 metų	2.25%
5 metų	2.40%

KASDIENINIŲ PALŪKANŲ TAUPOMOJI SĄSKAITA **1.35%**

"PLANAS 24" Kasdieninių palūkanų čekių /taupomoji

Balansas: \$0 – \$4,999.99	0.025%
\$5,000.00 – \$9,999.99	0.100%
\$10,000.00 – \$24,999.99	0.150%
\$25,000.00 – \$59,999.99	0.250%
Virš \$60,000.00	0.500%

PLANAS 24

Aukštesni nuošimčiai ir nemokami čekių patarnavimai

JAV DOLERIŲ KASDIENINIŲ PALŪKANŲ **0.10%**

PASKOLŲ NUOŠIMČIAI

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS

Atviras, kintamųjų palūkanų	3.25%
Uždarytas, kintamųjų palūkanų	2.90%
1 metų	2.90%
2 metų	2.69%
3 metų	3.10%
4 metų	3.25%
5 metų	3.25%

Komercinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą

INVESTICINĖ SĄSKAITA

"GIC" INDĒLIAI (Pelno padalinimas netaikomas)

1 metų	1.55%
2 metų	1.75%
3 metų	2.00%
4 metų	2.10%
5 metų	2.30%
1 metų iškeičiamas	1.35%
1 metų JAV dolerių	0.40%

PENSIJŲ FONDAI

Kasdieninių kintamųjų palūkanų	1.40%
1 metų	1.65%
2 metų	1.85%
3 metų	2.10%
4 metų	2.25%
5 metų	2.40%

RIBOTAS KREDITAS SU NEKILNOJAMO TURTO UŽSTATU **3.50%** ir aukščiau

ASMENINĖS PASKOLOS **5.50%** ir aukščiau

ASMENINIS RIBOTAS KREDITAS **7.0%** ir aukščiau

Visi pateikti nuošimčiai gali būti keičiami be įspėjimo

PARAMA

www.parama.ca

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

Palankūs nuošimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas.
2975 Bloor W | 416-207-9239 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv-penk 9-8 | Šešt 9-1
1573 Bloor W | 416-532-1149 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv 9-6 | Penk 9-3.30 | Šešt uždaryta

AKTYVAI per \$215,000,000

ORTODONTĒ

Dr. Skaistė Našlėnaitė
D.D.S., M.Sc., Ortho. Dip., FRCD (C)

Royal York Orthodontics
3029 Bloor Street West

(prie naujos 'PARAMOS')

Toronto ON, M8W 1C5

Tel. (416) 207-0885

www.RoyalYorkOrtho.com

Kviečiame mažus ir didelius!

“Labdaros” slaugos namams reikalinga jūsų parama

Labdaros fondo valdyba klausia “Kas parems slaugos namus?”. Priekyje iš k. pirm. Gražina Laurinaitytė ir vicepirm. Algimantas Nakrošius

Besiruošiant Prisikėlimo parapijos 60-mečiui atžymėti, man tenka maloni pareiga peržiūrėti medžiagą, gulinčią įvairiuose archyvuose. Bevertinėjant jau geltonuojančius ir pelėsiais kvepiančius puslapius, pamažu atsiskleidžia ne tik šios parapijos, bet ir naujai atvykusių po Antrojo pasaulinio karo iš Lietuvos į Torontą, Kanadą, lietuvių kūrimosi laikotarpis. Vienas iš daugelio rūpesčių tuometiniams naujakuriams, jau nuo 1957 metų, ir vėliau pakartotinai keliamas bendruomenės susirinkimuose, buvo globa vyresnio amžiaus lietuvių bendruomenės nariams. Kalbos apie slaugos namų kūrimą prasidėjo jau tada. Tuometinė lietuvių bendruomenė, spaudžiama asmeninių išpareigojimų ir skolų, turėjo atidžiai atrinkti vis augančius pirmumus. Nutarta statyti šventovę, mokyklą, kreipti dėmesį jaunimui – įsigyta stovyklavietė, o senelių priežiūra tam kartui atidėta.

Poreikis senelių priežiūrai lietuviškoje aplinkoje vis augo ir augo. Ir galų gale, prieš vienuolika metų, senelių globos namų reikalas, daugelio Toronto lietuvių suteiktos paramos dėka, tapo realybe. Pastatyti LABDAROS slaugos namai ir jau vienuolika metų be paliovos tarnauja lietuviškai bendruomenei. Didžiujamės, kad LABDAROS slaugos namai yra pripažinti kaip vieni iš geriausių visame Toronte ir, kad jie yra vieninteli lietuviški slaugos namai visoje Kanadoje. Nuo pat jų įsteigimo 2002 metais, jų gyventojams yra teikiama globa ir priežiūra lietuviškoje aplinkoje, kurioje mūsų lietuvių kalba, kultūra, maistas ir sielovada yra aktyviai puoselėjami.

Visi slaugos namais džiaugiamės, bet retas įvertina, kokių pastangų reikalauja šitokio masto projektas. Juk tai ne vienkartinis projektėlis – pastatyti pastatai, ir džiaugiamės. Tuose pastatuose gyvena žmonės, kurie kasdien reikalingi maitinimo, slaugių

priežiūros, išskirtinės pagalbos bei paramos. Tie pastatai yra tapę jų namais – jų nauja LABDAROS “šeima”. Kaip ir kiekvienoje šeimoje, LABDAROS slaugos namų šeimai reikalingas aprūpinimas: pastogė, maistu, apšildymu žiemos metu, apšaldymu vasaros metu, švaros priežiūra, saugumo įrengimais, sveikatingumo priežiūra, medicininė pagalba, maistu tris kartus į dieną, ir t.t. ir t.t. O tai reikalauja pastovių finansinių pajamų, nes išlaidos yra kasdieninės.

LABDAROS fondo valdyba, kuriai pirmininkauja Gražina Laurinaitytė, nusprendė kreiptis į visuomenę su prašymu padėti padengti nuolatines Toronto lietuvių slaugos namų išlaidas. LABDAROS fondo valdyba ir taryba šį rudenį rengia aukų vakarą ir kreipiasi į Jus su prašymu padėti apmokėti išlaidas, susijusias su slaugos namų išlaidų. Jų tikslas yra sutelkti \$94,000. Tai įgalins atnaujinti senstančias patalpas bei įrengimus, rūsyje įrengti reikmenis potvynių pasekmių pašalinimui, gyventojų saugumui aplinkui slaugos namus įrengti “video” aparatūrą ir prie valdžios skiriamų lėšų gyventojų maistui užtikrinti priedą, kad gyventojai gautų daugiau šviežių daržovių ir vaisių, maisto pagerinimui bei vitaminų priedams ir retkarčiais – lietuviškų patiekalų.

Ontario Sveikatos ir Slaugos namų ministerijos skiriamos lėšos ir gyventojų mokesčiai duoda \$93.87 per dieną už vieno asmens slaugymą ir slaugos reikmenis, \$8.60 už užsiėmimus bei programas ir maisto specialisto (“dietician”) patarnavimus, \$7.80 už maisto pirkinius kiekvienam gyventojui, maisto pagaminimui 3 kartus per dieną, \$52.76 už kambarį ir visas buitines išlaidas, įskaitant LABDAROS slaugos namų paskolos (mortgage) mokesčius. Slaugos namų paskola (mortgage) siekia \$5 milijonus ir praeitais metais paskolos mokesčiai kainavo \$558,746.

Kai kam gal atrodo, kad su dideliu pasisekimu rengiami “LABDAROS Gala” vakarai sutelkia pakankamai lėšų, tai kodėl reikia dabar dar vieno aukų vakarų?! Be to, per metus renkamos aukos per kavutes, eitynes ir pan. Kaip vartojami sutelkti pinigai? 2009 metų “Golden Gala” pelnas apmokėjo slaugos namų įėjimo uždengimą, naują stogą bei LABDAROS pagrindinio įėjimo apšvietimą. Antrojo “Gala” vakaro 2012 m. birželio mėn. švenčiant LABDAROS slaugos namų gyvavimo 10-metį sutelktomis lėšomis nupirkto 45 naujos elektrinės lovos su matraciais, neįgalių gyventojų kėlimo priemonės. “Golden Gala” vakarai yra rengiami tik kas 3 ar 4 metai. Kitas “Gala” bus tik 2015 metais, o LABDAROS kasdieniniam išlaikymui lėšų reikia jau dabar.

Aukos surinktos per “Toronto Challenge” 5 km eitynes apmokėjo baldus lauko kiemeliui. Pyragų pardavimai bei kiti įvykiai per metus apmoka mažesnius projektus, pvz. gyventojų išvykas, Kūčių vakarienę, gyventojų gimtadienių pobūvius ir t.t. Per 10 metų apšepę koridoriai yra atnaujinami ir jais džiaugiasi ne tik gyventojai, bet ir jų lankytojai. Nukelta į 11-tą psl.

AŲA ČESLOVUI JAVUI mirus,

reiškiame nuoširdžią užuojautą jo mylimai dukrelei VIDAI TIRILIENEI ir jos šeimai, žmonai LIDIJAI bei visiems artimiesiems –

*Galina Morkūnienė
Ramunė ir Greg Tyndall ir šeima
Lina ir Tadas Valickiai ir šeima*

PADEKA

AŲA ČESLOVAS JAVAS

mirė 2013 m. rugsėjo 20 d., sulaukęs 94 metų amžiaus.

Esame nuoširdžiai dėkingi visiems šeimos nariams, draugams ir pažįstamiems, kurie pareiškė užuojautos žodžius, užprašė Mišias, gėles, pyragus, už lankymą ligoninėje ir dalyvavimą laidotuvėse.

Dėkojame Vasagos “Bočių” chorui už auką Tėviškės žiburiams ir šeimininkei B. Stanulienei už skanūs pietus. Taip pat labai ačiū prel. Jonui Staškevičiui ir klebonui kun. Vytautui Staškevičiui už maldas ir Mišias.

Lidija ir Vida bei jų šeimos

PRENUMERATORIŲ DĖMESIUI!

Sekite savo prenumeratos baigimosi datą, kuri yra pažymėta ant laikraščio lipdės su jūsų adresu. Nelaukite priminimo – laiku ją atnaujinkite. Prenumeratas galima atnaujinti užmokant čekiu, “money order” arba “Paramos” (sąsk. nr. 1236) ir Prisikėlimo kredito kooperatyvuose (sąsk. nr. 1649121).

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

“Labdaros” slaugos namams reikalinga jūsų parama

Atkelta iš 10-to psl.

Dėl finansų stokos, įstengiama atnaujinti po vieną aukšto koridorių per metus. Šis darbas vyksta jau 3 metus. Dėl lėšų stokos nebegalima užbaigti pirmo aukšto remonto.

LABDAROS fondo valdyba nustatė slaugos namų lėšų telkimo pirmumus 2013 metams: užbaigti slaugos namų remontus, įskaitant išdažymą, naujus kilimus; įrengti tinkamą kanalizaciją norint

išvengti potvynio slaugos namų rūsiuose, kaip tai atsitiko 2012 m. pavasarį. Etobicoke miesto nutekėjimo sistemos nėra pakankamos potvynių pasekmių pašalinimui.

Reikalingi 2 nauji pianiniai. Įsigyti naują apsaugos “video” sistemą aplink LABDAROS slaugos namus. Toliau gerinti maisto kokybę pridant 50 centų dienai kiekvienam gyventojui prie Ministerijos paskyrimo. Tai kainuoja \$16,500 vieneriems me-

tams. Dabar maistui iš Ministerijos gaunama tik \$7.80 dienai kiekvienam gyventojui. Norint šviežių vaisių bei daržovių ar pagerinti maisto kokybei šios sumos neužtenka. Šių siekių įgyvendinimas iš viso kainuos \$94,000. Užtat Tarybos valdyba nusprendė skelbti vaju.

Netrukus Jus pasieks laiškas su prašymu paaukoti LABDAROS slaugos namams. Jūsų paramos reikia dabar, kad LABDAROS slaugos namai galėtų ir toliau tęsti šį kilnų ir labai reikalingą darbą. Parodykite savo paramą nuoširdžiam bei kilniam darbui, kurį atlieka LABDAROS slaugos namai suteikdami aukštos kokybės priežiūrą Jūsų tėvams, seneliams, giminėms ar draugams. Prisidėkite prie jų darbo šiandien savo dosnia auka. (Aukos priimamos bet kada LABDAROS slaugos namų raštinėje, 5 Resurrection Road, Toronto, ON M9A 5G1). LABDAROS valdybos pavedimu, paruošė –

Gabija Petrauskienė

MĮSLIŲ ATSAKYMAI

1. Audra, 2. Žemė, 3. Nelaimė, 4. Žodis, 5. Mėnulis, 6. Blogos, 7. Dalgis, 8. Sliekas, 9. Lietaus lašas po lašo, 10. Atmintinai moka, 11. Kiaulė (snaudulė), 12. Alkis, 13. Kūnas be sielos, 14. Klaida, 15. Patyrimas, 16. Mėnulis, 17. Snaigė, 18. Kelmas.

NEUŽMIRŠKIME SPAUDOS. Rašant testamentą kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirština, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau daugiau kaip 60 metų sulaukę *Tėviškės žiburiai* – plačios apimties savaitraštis. Iškeliama tautiečiai į anapus vienas po kito, o *Tėviškės žiburiai* lieka šviesti ir toliau. Mažėjant tautiečių skaičiui, jie reikalingi vis didesnės paramos, ypač nuolat kylant paruošimo ir spausdinimo išlaidoms. Testamentinis palikimas *Tėviškės žiburiams* bus prasminga parama ir visai lietuviškai veiklai.

Adresas: *Tėviškės žiburiai*, 2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3, Canada. El. paštas: tevzib@rogers.com, tinklalapis: www.tevzib.com

DENTAL

DENTAL

Dr. Gintarė Sungailienė

(905) 271 7171

1252 Hurontario St.
Mississauga, L5G 3H3
www.watersidedental.ca

(905) 785 3900

3945 Doug Leavens Blvd.
Mississauga, L5N 0A5
www.9thlinedental.ca

DABAR YRA GERA PROGA PARDUOTI namą/condo, kai yra aukščiausios kainos ir GERIAUSIA PIRKTI, kai ipotekos (morgičių) nuošimčiai labai žemi. Prižadu gerą patarnavimą.

SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, B.A. broker
RE/MAX WEST REALTY tiesiog **416-879-4937**
ar į namus **416-231-4937**

ROYAL LEPAGE

Namą ar butą perkant, parduodant Jums sąžiningai patarnaus ir patars

DAIVA DALINDA
B.A. broker

Įstaigos – **416-236-1871**
Namų – **416-763-7297**

Tinklalapis: www.dalindateam.com

NEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS. PO 30 METŲ PATIRTIES, PADĖKOJANT LIETUVIAMS, SPECIALI NUOLAIDA

TEIRAUKITĖS PAS MUS!

RIČARDAS ir RIMA DREŠERIAI
Affiliated Insurance Management Inc.

- ▶ visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
- ▶ konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
- ▶ dėmesingas patarnavimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 ♦ 1-888-384-4444

www.affiliatedinsurance.ca ♦ rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., P.O. Box 325, Oakville, ON L6J 5A2

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian

Fondas
Foundation

1 Resurrection Rd. Toronto ON, M9A 5G1 Tel: 416-239-9889
kifondas@on.aibn.com

Kanados lietuvių fondas remia mokslo siekiantį jaunimą

2013-2014 mokslo metais
Fondas parėmė 49 studentus

*Tapkime Kanados lietuvių fondo nariais
Remkime lietuvišką jaunimą
Remkime lietuvišką veiklą ir lietuviškas išlaidas!*

Visos aukos Fondui atleidžiamos nuo mokesčių mokėjimų

“VOLUNGĖS”
moterų ansamblis

2013 m. spalio 20,
sekmadienį, 4 v.p.p.

Prisikėlimo parapijos salėje

Bus vaišės po koncerto
Kaina \$25

Bilietus platina
Aušra Pleinytė

416-622-3673 sunrise_1961@sympatico.ca

“Profesionalų kelias”

ŠIAURĖS AMERIKOS ATEITININKŲ
KONFERENCIJA

2014 m. sausio 3-5 d.d.

Renaissance Dupont Circle Hotel, Washington, D.C.

VISI MOKSLEIVIAI, STUDENTAI IR SUAUGUSIEJI KVIEČIAMI

PROGRAMA: “ŠAAKalbos” (“TED talks”)
PRELEGENTAI: ambasadorius dr. Žygimantas Pavilionis,
ambasadorė Gintė Damušytė, Virgus Volertas
MENINĖ PROGRAMA: pianistas Edvinas Minkštimas,
Jazz dainininkė Simona Smirnova

Pasidalinsime patirtimis, proga užmegzti ryšius

Platesnės žinios ir registracija: ateitis.org/saak

Rengia: Šiaurės Amerikos ateitininkų valdyba

ATSIŪSTA PAMINĖTI
ŽVALGAS (Plėka teisybi) nr. 1 ir nr. 2, specialus stovyklų “Gėrio pėdomis” laikraštis. Redagavo Laima Dagytė,

atsakingoji redaktorė Simona Klumbytė. Spalvotų nuotraukų gausybė. Tiražas 2500 egz. Šiais jubiliejiniais lietuvių skautijos metais Lietuvos skautai-tės stovyklavo prie Telšių Masčio ežero, kur buvo suskridę daugiau kaip 2000 sesių ir brolių, įskaitant ir atstovus iš kitų šalių. (Laikraštį atsiuntė br. Antanas, SJ, iš Čikagos).

Adolfas Šapoka, RAŠTAI, T.2, Lietuva reformų seimo metu iki 1791 m. gegužės 3 d. Konstitucijos; 558 psl. ir kieti viršeliai; išleido Vilniaus pedagoginis universitetas; redagavo Iona Čiužauskaitė; maketavo ir viršelio aut. Rasa Labutienė; spausdino “Standartų spaustuvė”. Tiražas 500 egz., kaina nepažymėta.

FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Brokerage,
67 First Street
Collingwood,
Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio Thornbury, The Blue Mountains ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės!

Angele Šalvaitytė, B.A., Broker
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.

705-446-6428
705-445-8500 ext 247

Elektroninis paštas:
angiesalvaitis@rogers.com

TORONTO

Anapilio parapijos žinios

• Prašome registruoti vaikučius pasiruošimo pamokoms Pirmajai komunijai ir jaunimą – Sutvirtinimo sakramentui. Pirmajai komunijai vaikučiai turi būti (ar bent ateinančiais metais sueiti) 7 m. amžiaus, o jaunimas Sutvirtinimo sakramentui – bent 12 m. Sekmadieniais registruoti parapijos zakristijoje, o kitu metu – skambinti klebonijon tel. 905-277-4320. Pirmajai komunijai pasiruošimo pamokas ves Janina Dzemionienė, o Sutvirtinimo sakramentui – Vida Valiulienė ir Julija Valiulytė.

• Norinčius giedoti kviečiame jungtis į muz. Darijaus Špakausko vadovaujamą mūsų parapijos chorą ir registruotis pas choro pirmininką Rimą Paulionį tel. 416 249-1305.

• Wasaga Beach miesto ir apylinkės pensininkų klubas rengia savo vokiškąjį "Octoberfest" spalio 22, antrad., 2 v.p.p. Gerojo Ganytojo misijos patalpose. Bus dešrelė su kopūstais, bulvių su spirgais, lietuviškų dainų ir klubo valdybos rinkimai. Bilietas asmeniui – \$5.

• Rudeninė kapinių lankymo diena bus lapkričio 3, sekmadienį, tačiau, atsižvelgiant į gautus prašymus atvykstančių iš tolimesnių vietovių, kad jie galėtų dar dienos šviesoje po pamaldų grįžti namo, Mišių laikas yra pakeistas. **Mišios bus ne 3 v.p.p., bet 2 v.p.p.** šventovėje. Mokyklinis autobusas veš maldininkus nuo "Vilniaus rūmų" ne 2 v.p.p., bet 1 v.p.p., o atgal iš Anapilio išvažiuos 4.30 v.p.p. Anapilio autobusėlis sekmadienims Mišiomis važiuos įprasta sekmadienio tvarka.

• Lapkričio 3, Kapinių lankymo dieną, mūsų parapijos KLK moterų dr-jos skyrius Anapilio parodų salėje rengia parodą "Rudens mugė". Atidarymas – po 10 v.r. Mišių. Visi kviečiami parodą aplankyti.

• Žodis tarp mūsų knygelių lapkričio-gruodžio laidą galima įsigyti pas Birutę Matulaitienę parapijos salėje sekmadieniais po Mišių.

• Mišios sekmadienį, spalio 20: 10 v.r. už a.a. Petrą Daržinską; Vasagoj 2 v.p.p. už Mykolaičių ir Sidarkevičių šeimų mirusius; Delhi spalio 19, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Emanuelį Paulauską.

Prisikėlimo parapijos žinios

• Spalio 25-26 d.d. – IŠ-PARDAVIMAS. Labdaros sekcija labai prašo visus ateiti į talką – pagalbą. Vyrus prašom ateiti antradienį, spalio 22, 9 v.r. padėti sustatyti stalus. Daiktų neatvežti anksčiau sekmadienio vakaro (spalio 20) ir ne vėliau kaip trečiadienio vakare (spalio 23). Kas turi išpardavimui baldų skambinkite Birutei Biretinei tel. 416-261-43-12. Kitais reikalais kreipkitės į Dalią Rocą tel. 905-820-3088.

• Lapkričio 16 d. švėsime parapijos 60-metį. Šventę pradėsime 5 v.p.p. Mišiomis. Po to visi kviečiami į pokylį. Jūsų laukia meninė programa, kurią atliks mūsų parapijos chorai, jaunimas, solistai. Šventinę vakarienę ruošia G. Kobelskienė. Bilietų kaina \$75 asmeniui. Dėl bilietų kreiptis į Ritą Grybieneį tel. 416-234-5982 ar Ireną Poškus tel. 905-279-7386.

• Lapkričio 29 d., 7.30 v.v. stovykla "Kretinga" rengia Tikėjimo metų užbaigimą ir Advento susikaupimą.

• Švenčiant parapijos 60-metį ir užbaigiant Tikėjimo metus, visi kviečiami įsijungti į pasidalinimo tikėjimu būrelius. Programoje – 12 susitikimų, per kuriuos vyks *Mūsų tikėjimo išpažinimas* – skaitymų apmąstymas bei pasikeitimas patirtomis įžvalgomis. Norintys prisijungti prašome kreiptis į Religinės sekcijos pirmininkę Angelę Ambrozaitienę skambinant į parapijos raštinę tel. 416 533-0621 arba el. p. resparishoffice@gmail.com, arba sekmadieniais šventovės priegangyje.

• Praeitą savaitę iš mūsų parapijos palaidotas a.a. Vytautas Montvilas, 98 m. Paliko gimines Lietuvoje.

• Mišios sekmadienį, spalio 20: 8 v.r. už a.a. Ramutę Grigonienę; 9 v.r. už parapiją; 11 v.r. už a.a. Ireną Ignaitienę; už a.a. Mariją Pranaitienę ir a.a. Aldoną Zarembaitę; už a.a. Kostą Labauską; už a.a. Laimą Ratavičiūtę.

KLB Wasaga Beach apylinkės metinis susirinkimas įvyks spalio 20, sekmadienį, po 2 v.p.p. Mišių Gerojo Ganytojo kavinėje.

Išganytojo parapijos žinios

• Šį sekmadienį parapijos 50 m. jubiliejinės padėkos pamaldos 11.15 v. r. ir po jų Moterų draugijos ruošiamą Padėkos – 50 m. Jubiliejinę puotą Lietuvių Namuose, mažoj salėje, antrame aukšte.

• Lapkričio mėnesį pamaldos vyks 3 ir 17 d.d., 11.15 v.r.

• Gruodžio 15 numatytos Vaikų kalėdinės pamaldos 11.15 v.r. ir po jų Kalėdų eglutė.

Lietuvių Namų žinios

• Ateinantį sekmadienį pietūs vyks bare "Lokys".

• Spalio 30 d. rengiama "Halloween" šventė Lietuvių Namuose, lapkričio 10 d. vyks LN 60-čio minėjimas, lapkričio 23 d. – pokylis. Informacija – tel. 416-532-3311.

Maironio mokyklos žinios

• Jaunesniųjų ir vyresniųjų darželių mokiniai ruošiasi Kaukių baliui spalio 26 d. Vaikai galės atvykti apsirengę tinkamais drabužiais parodui. **Živilė**

AUKOS

Prisimindami mielą a.a. Česlovą Javą ir tas malonias saulėtas dieneles, praleistas kartu Vasagoje, nuoširdžiai užjausdami žmoną ir dukrelę su šeima, Juozas ir Stella Miškiniai *Tėviškės žiburiams* aukojo \$50.

A.a. Valerijos Bikinienės atminimui, užjausdama šeimą, Aniceta Deksnienė *Tėviškės žiburiams* aukojo \$25.

A.a. Kazimiero Gudinsko atminimui, užjausdama šeimą, Aniceta Deksnienė *Tėviškės žiburiams* aukojo \$25.

Šv. Jono lietuvių kapinėms V. Jasinevičienė aukojo \$100.

SKAUTŲ VEIKLA

Dėmesio visiem skautininkam! Kapinių lankymo proga lapkričio 3 d. visi renkamės Šv. Jono lietuvių kapinėse 3 v.p.p. Sesė Dana ir brolis Petras Petrauskai ves žvakučių uždegimą ant kapų.

Jūsų "TŽ" prenumeratos baigimosi data yra pažymėta ant laikraščio lipdės su jūsų adresu. Prenumeratas galima atnaujinti čekiu, "money order" arba "Paramos" ir Prisikėlimo kredito kooperatyvuose.

INSTALIUOJU, TAISAU, prižiūriu: šildymo pečius, A/C, vandens šildytuvus. Skambinti Tadi, TK Services 647-999-3601.

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 x 26 dienos metu.

ATLIEKAME visus vidaus ir išorės remonto darbus. Dažome, dedame grindis, plyteles. Mūrininko darbai – plytos, akmuo. Skambinti Vytautui tel. 905 272-2016 arba 647-400-1153 (cell).

MONTREAL

Aušros Vartų parapija

Aušros Vartų parapijos metinė šventė vyks sekmadienį, lapkričio 24. Mišios bus 12 val., ir po Mišių meninė programa ir pietūs parapijos salėje; bus loterija, įėjimas nemokamas iki 16 m. amžiaus, \$10 studentams ir \$25 kitiems. Prašom aukoti laimikus loterijai ir pyragus pietums. Dėkojame visiems iš anksto už dalyvavimą ir pagalbą.

A.a. Ona Šarkaitė-Bukauskienė, 84 m. amžiaus, mirė spalio 2 d. Chateaugay, QC. Atsisveikinimas buvo Chateaugay laidotuvių namuose spalio 6 d. Jos pelenai bus palaidoti kartu su vyro pelenais (menininkas Romualdas Bukauskas, kuris nupiešė mūsų šventovės Aušros Vartų Marijos paveikslą, mirė 2000 m.) Kvebeko provincijos šiaurėje prie ežero dar nenustatytu laiku. Užuojuota sūnams Linui ir Arui, vaikaičiui Jonui ir kitiems artimiesiems.

"Requiem" Mišios ir koncertas mūsų šventovėje bus lapkričio 10 d., 12.30 val., po to – pietūs mūsų salėje. Dalyvausime visi.

Baltų menininkų grupė kviečia visus į "Transitions" meno ir nuotraukų parodą, kuri vyks nuo spalio 18 d. iki 24 d.

Klebonas kun. Paulius Mališka spalio 10 d. dalyvavo Kanados Lietuvių kunigų vienybės susirinkime Anapilio parapijoje, Mississaugoje. **Inf.**

Jono Meko filmų parodos *In Praise of the Ordinary* atidarymas vyko spalio 10 d., Phi Centre galerijoje Montrealyje. Susirinkusius pasveikino Cheryl Sim, Phi Centro pareigūnė. Lietuvos garbės konsulas Arūnas Staškevičius priminė, kad Lietuvos pirmininkavimo Europos sąjungos Tarybai proga, Lietuvos ambasados ir konsulatui organizuoja daugelį renginių įvairiuose kraštuose. Jis padėjo Kanados lietuvių fondui ir Montrealio lietuvių kredito unijai "LITAS" už finansinę paramą. Organizatorė Anna Kerekes pristatė filmų kūrėją Joną Meką. Pasirodo, kad ji ne pirmą kartą dirbo su menininku – 2012 m. organizavo jo filmų parodą Budapešte. Jonas Mekas padėjo rengėjams ir dalyviams. Po atidarymo jis neskubėjo iš galerijos. Dar porą valandų maloniai pabendraavo su atsilankiusiais. Organizatorius maloniai nustebino didelis lietuvių skaičius. Retai susirenka tiek žmonių parodos atidarymui. **Inf.**

Nuotraukoje (iš kairės) garb. konsulas Arūnas Staškevičius, Cheryl Sim, parodos organizatorė Anna Kerekes, Jonas Mekas, KLB Montrealio apylinkės pirmininkė Silvija Staškevičienė

Šv. Kazimiero parapija

"Auksinis ratelis" susirenka kiekvieną ketvirtadienį mūsų salėje 12.30 val., ne 1 v.p.p. kaip anksčiau skelbta.

Grybų pietūs įvyks sekmadienį, spalio 27, po Mišių. Bus kugelis su grybų padažu. Auka \$20. Kleb. kun. Paulius Mališka ir parapijos komitetas kviečia visus parapijiečius, jų šeimas bei draugus dalyvauti pietuose.

Šv. Elzbietos atlydai ir Mišios bus sekmadienį, lapkričio 3. Šv. Elzbietos draugija ruoš pietus po Mišių.

Sekmadienį, lapkričio 10, ir sekmadienį, lapkričio 24, Mišios mūsų parapijoje bus aukojamos 10.30 v.r. **VL**

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES
LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.
1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL, QUE. H2L 1L3
TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981
Joana Adamonis A.I.B.

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ interneto tinklalapis
www.tevzib.com

laukia jūsų apsilankymo. Jame rasite naudingos informacijos apie prenumeratas, skelbimus ir kt. Taip pat galėsite pasiskaityti šios savaitės numerio 11 ir 12 psl. Kviečiame siųsti savo pastabas elektroniniu paštu – tevzib@rogers.com

Lietuvos kankinių parapijos 85-mečio šventėje rugsėjo 29 d. meninėje programoje puikiai pasirodžiusios Vaiva Dzemionaitė (kairėje) ir Liepa Špakauskaitė

Ntrs. K. Poškaus